

Vonnisnummer / Griffinummer /
Repertoriumnummer / Europees
Datum van uitspraak 16 maart 2021
Naam van de beklagde(n) Congrégation chrétienne des Témoins de Jéhovah - Christelijke gemeente van Jehovah's Getuigen
Systeemnummer parket 15RG29748 Rolnummer 15G029723 REF I 20G002802 REF II 21G001216 REF III Notitienummer parket GE/G/52/98/771/2015

rechtbank van eerste
aanleg Oost-Vlaanderen,
afdeling Gent
Kamer G30DI

Vonnis

Aangeboden op
Niet te registreren

In de zaak van het **openbaar ministerie** met rolnummer 15G029723 (referte I) van de burgerlijke partijen:

1. **Patrick**, geboren te Gent op 7 februari , wonende te 9041 Oostakker,
2. **Belinda**, geboren te Gent op 27 juni , wonende te 9041 Oostakker,
3. **Oriana**, geboren te Gent op 8 augustus , wonende te 9041 Oostakker,
4. **Delina**, geboren te Gent op 17 maart , wonende te 2300 Turnhout,
5. **Matthias**, geboren te Boom op 1 augustus , wonende te 9041 Oostakker,
6. **Levi**, geboren te Hamme op 8 maart , wonende te 1600 Sint-Pieters-Leeuw,
7. **Jenny**, geboren te Mechelen op 28 november , wonende te 2800 Mechelen
8. **Linda**, geboren te Mechelen op 6 december , wonende te 8770 Ingelmunster,
9. **Erik**, geboren te Gent op 4 september , wonende te 9000 Gent,
10. **Interfederaal Centrum voor gelijke kansen en bestrijding van discriminatie en racisme (UNIA)**, met maatschappelijke zetel te 1000 Brussel, Koningsstraat 138

tegen de beklagde:

Vereniging zonder winstoogmerk Congrégation chrétienne des Témoins de Jéhovah - Christelijke gemeente van Jehovah's Getuigen, ingeschreven onder het ondernemingsnummer 0411002361, met maatschappelijke zetel gevestigd te 1950 Kraainem, Potaardestraat 60

beklaagd van:

als dader of mededader in de zin van artikel 66 van het strafwetboek

A.

Bij inbreuk op artikel 22, 1° van de Wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, in de omstandigheden genoemd in artikel 444 van het Strafwetboek, namelijk hetzij in openbare bijeenkomsten of plaatsen, hetzij in tegenwoordigheid van verscheidene personen, in een plaats die niet openbaar is, maar toegankelijk voor een aantal personen die het recht hebben er te vergaderen of ze te bezoeken, hetzij in om het even welke plaats, in tegenwoordigheid van de beledigde en voor getuigen, hetzij door geschriften, al dan niet gedrukt, door prenten of zinnebeelden, die aangeplakt, verspreid of verkocht, te koop geboden of openlijk tentoongesteld worden, hetzij ten slotte door geschriften, die niet openbaar gemaakt, maar aan verscheidene personen toegestuurd of meegedeeld worden, te hebben **aaengezet tot discriminatie of tot segregatie jegens een persoon** wegens zijn of haar leeftijd, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, geboorte, vermogen, geloof of levensbeschouwing, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, taal, huidige of toekomstige gezondheidstoestand, een handicap, een fysieke of genetische eigenschap, sociale afkomst, en dit, zelfs buiten de in artikel 5 van de wet bedoelde domeinen, namelijk door hun uitsluiting uit de geloofsgemeenschap van Jehova's Getuigen publiekelijk bekend te hebben gemaakt, ten nadele van

A1. Patrick ... , (GE52.98711/2015)

Te Gent of elders in het Rijk, op niet nader te bepalen datum in de periode van 1 januari 2011 tot 1 juni 2011
(GE52.98711/2015)

A2. Priskilla ... , (GE52.981123/2015)

Te Gent of elders in het Rijk, op niet nader te bepalen datum in de periode van 1 januari 2010 tot 31 december 2010

A3. Bjorn ... , (GE52.981124/2015)

Te Gent of elders in het Rijk, op niet nader te bepalen datum in de periode van 1 januari 2010 tot 31 december 2010

B.

Bij inbreuk op artikel 22, 2° van de Wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, in de omstandigheden genoemd in artikel 444 van het Strafwetboek, namelijk hetzij in openbare bijeenkomsten of plaatsen, hetzij in tegenwoordigheid van verscheidene personen, in een plaats die niet openbaar is, maar toegankelijk voor een aantal personen die het recht hebben er te vergaderen of ze te bezoeken, hetzij in om het even welke plaats, in tegenwoordigheid van de beledigde en voor getuigen, hetzij door geschriften, al dan niet gedrukt, door prenten of zinnebeelden, die aangeplakt, verspreid of verkocht, te koop geboden of openlijk tentoongesteld worden, hetzij ten slotte door geschriften, die niet openbaar gemaakt, maar aan verscheidene personen toegestuurd of meegedeeld worden, te hebben aangezet tot haat of geweld jegens een persoon wegens zijn of haar leeftijd, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, geboorte, vermogen, geloof of levensbeschouwing, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, taal, huidige of toekomstige gezondheidstoestand, een handicap, een fysieke of genetische eigenschap, sociale afkomst, en dit, zelfs buiten de in artikel 5 van de wet bedoelde domeinen, namelijk door hun uitsluiting uit de geloofsgemeenschap van Jehova's Getuigen publiekelijk bekend te hebben gemaakt, ten nadele van

B1. Patrick , (GE52.98711/2015)

Te Gent of elders in het Rijk, op niet nader te bepalen datum in de periode van 1 januari 2011 tot 1 juni 2011
(GE52.98711/2015)

B2. Priskilla , (GE52.981123/2015)

Te Gent of elders in het Rijk, op niet nader te bepalen datum in de periode van 1 januari 2010 tot 31 december 2010

B3. Bjorn ' , (GE52.981124/2015)

Te Gent of elders in het Rijk, op niet nader te bepalen datum in de periode van 1 januari 2010 tot 31 december 2010

C.

Bij inbreuk op artikel 22, 3° van de Wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, in de omstandigheden genoemd in artikel 444 van het Strafwetboek, namelijk hetzij in openbare bijeenkomsten of plaatsen, hetzij in tegenwoordigheid van verscheidene personen, in een plaats die niet openbaar is, maar toegankelijk voor een aantal personen die het recht hebben er te vergaderen of ze te bezoeken, hetzij in om het even welke plaats, in tegenwoordigheid van de beledigde en voor getuigen, hetzij door geschriften, al dan niet gedrukt, door prenten of zinnebeelden, die aangeplakt, verspreid of verkocht, te koop geboden of openlijk tentoongesteld worden,

hetzij ten slotte door geschriften, die niet openbaar gemaakt, maar aan verscheidene personen toegestuurd of meegedeeld worden, te hebben **aangezet tot discriminatie of tot segregatie jegens een groep**, een gemeenschap of de leden ervan wegens hun leeftijd, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, geboorte, vermogen, geloof of levensbeschouwing, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, taal, huidige of toekomstige gezondheidstoestand, een handicap, een fysieke of genetische eigenschap, sociale afkomst, en dit, zelfs buiten de in artikel 5 van de wet bedoelde domeinen, namelijk door het uitsluitingsbeleid te propageren en binnen de lokale geloofsgemeenschappen te onderrichten, en daarmee op algemene wijze te hebben aangezet tot discriminatie of segregatie jegens de groep van de ex-leden, m.n. de leden die werden uitgesloten en deze die zich hebben teruggetrokken uit de geloofsgemeenschap van Jehova's Getuigen, ten nadele van o.a. Oriana (GE52.981125/2015), Patrick (GE52.98711/2015), Bjorn (GE52.981124/2015), Priskilla (GE52.981123/2015) en Matthias (GE52.981126/2015)

Te Gent en/of elders in het Rijk, meermaals in de periode van 1 januari 2010 tot en met 25 mei 2018 (datum laatste navolgend pv)

D.

Bij inbreuk op artikel 22, 4° van de Wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, in de omstandigheden genoemd in artikel 444 van het Strafwetboek, namelijk hetzij in openbare bijeenkomsten of plaatsen, hetzij in tegenwoordigheid van verscheidene personen, in een plaats die niet openbaar is, maar toegankelijk voor een aantal personen die het recht hebben er te vergaderen of ze te bezoeken, hetzij in om het even welke plaats, in tegenwoordigheid van de beledigde en voor getuigen, hetzij door geschriften, al dan niet gedrukt, door prenten of zinnebeelden, die aangeplakt, verspreid of verkocht, te koop geboden of openlijk tentoongesteld worden, hetzij ten slotte door geschriften, die niet openbaar gemaakt, maar aan verscheidene personen toegestuurd of meegedeeld worden, te hebben **aangezet tot haat of geweld jegens een groep**, een gemeenschap of de leden ervan wegens hun leeftijd, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, geboorte, vermogen, geloof of levensbeschouwing, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, taal, huidige of toekomstige gezondheidstoestand, een handicap, een fysieke of genetische eigenschap, sociale afkomst, en dit, zelfs buiten de in artikel 5 van de wet bedoelde domeinen, namelijk door het uitsluitingsbeleid te propageren en binnen de lokale geloofsgemeenschappen te onderrichten, en daarmee op algemene wijze te hebben aangezet tot discriminatie of segregatie jegens de groep van de ex-leden, m.n. de leden die werden uitgesloten en deze die zich hebben teruggetrokken uit de geloofsgemeenschap van Jehova's Getuigen, ten nadele van o.a. Oriana (GE52.981125/2015), Patrick (GE52.98711/2015), Bjorn (GE52.981124/2015), Priskilla (GE52.981123/2015) en Matthias (GE52.981126/2015)

Te Gent en/of elders in het Rijk, meermaals in de periode van 1 januari 2010 tot en met 25 mei 2018 (datum laatste navolgend pv)

en in de zaak op **rechtstreekse dagvaarding** met rolnummer 20G002802 (**referte II**) van de rechtstreeks dagende partijen:

1. **Cecile Leonie**, geboren te Moerbeke (Waas) op 9 september ,
wonende te 9190 Stekene,
2. **Benny Peter Bert**, geboren te Knokke op 7 februari , wonende te 8370
Blankenberge,
3. **Ruth Rebbeka**, geboren te Oostende op 13 maart , wonende te
8370 Blankenberge,

tegen de rechtstreeks gedaagde:

CHRISTELIJKE GEMEENTE VAN JEHOVAH'S GETUIGEN VZW, met maatschappelijke zetel te
1950 Kraainem, Potaardestraat 60, ingeschreven in het KBO met nummer 0411.002.361

Gedagvaard teneinde

De vordering van verzoekers ontvankelijk en gegrond te verklaren.

Na toepassing van de strafwet, gedaagde te veroordelen tot betaling:

Aan eerste verzoekster van een bedrag van 250 € als onbenoemde provisie (voor schade van alle aard materieel en moreel gemengd) en een geneesheer deskundige aan te stellen met de gebruikelijke opdracht.

Aan tweede verzoeker van een bedrag van 250 € als onbenoemde provisie (voor schade van alle aard materieel en moreel gemengd).

Aan derde verzoekster van een bedrag van 250 € als onbenoemde provisie (voor schade van alle aard materieel en moreel gemengd) en een geneesheer deskundige aan te stellen met de gebruikelijke opdracht.

Gedaagde te veroordelen tot de kosten van het geding, aan de zijde van verzoekers begroot op de kosten van huidige dagvaarding, meer de rechtsplegingsvergoeding, die door verzoekers voorlopig wordt begroot op het basisbedrag van de vergoeding zoals vastgesteld door art. 1022 Ger.W. in uitvoering van de Wet van 21 april 2007 betreffende de

verhaalbaarheid van de erelonen en de kosten van een advocaat.

Te zeggen voor recht dat gedaagde moet instaan voor de betaling van de rolrechten aan de FOD Financiën.

Voor de tenlasteleggingen

A.

Bij inbreuk op artikel 22, 1° van de Wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, in de omstandigheden genoemd in artikel 444 van het Strafwetboek, namelijk hetzij in openbare bijeenkomsten of plaatsen, hetzij in tegenwoordigheid van verscheidene personen, in een plaats die niet openbaar is, maar toegankelijk voor een aantal personen die het recht hebben er te vergaderen of ze te bezoeken, hetzij in om het even welke plaats, in tegenwoordigheid van de beledigde en voor getuigen, hetzij door geschriften, al dan niet gedrukt, door prenten of zinnebeelden, die aangeplakt, verspreid of verkocht, te koop geboden of openlijk tentoongesteld worden, hetzij ten slotte door geschriften, die niet openbaar gemaakt, maar aan verscheidene personen toegestuurd of meegedeeld worden, te hebben **aangezet tot discriminatie of tot segregatie jegens een persoon** wegens zijn of haar leeftijd, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, geboorte, vermogen, geloof of levensbeschouwing, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, taal, huidige of toekomstige gezondheidstoestand, een handicap, een fysieke of genetische eigenschap, sociale afkomst, en dit, zelfs buiten de in artikel 5 van de wet bedoelde domeinen, namelijk door hun uitsluiting uit de geloofsgemeenschap van Jehova's Getuigen publiekelijk bekend te hebben gemaakt.

Te Sint-Niklaas in het jaar 2017 voor de eerste verzoeker

Te Blankenberge in het jaar 2015 voor de tweede en de derde verzoeker

B.

Bij inbreuk op artikel 22, 2° van de Wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, in de omstandigheden genoemd in artikel 444 van het Strafwetboek, namelijk hetzij in openbare bijeenkomsten of plaatsen, hetzij in tegenwoordigheid van verscheidene personen, in een plaats die niet openbaar is, maar toegankelijk voor een aantal personen die het recht hebben er te vergaderen of ze te bezoeken, hetzij in om het even welke plaats, in tegenwoordigheid van de beledigde en voor getuigen, hetzij door geschriften, al dan niet gedrukt, door prenten of zinnebeelden, die aangeplakt, verspreid of verkocht, te koop geboden of openlijk tentoongesteld worden, hetzij ten slotte door geschriften, die niet openbaar gemaakt, maar aan verscheidene personen toegestuurd of meegedeeld worden, te hebben **aangezet tot haat of geweld jegens een persoon** wegens zijn of haar leeftijd, seksuele geaardheid, burgerlijke staat,

geboorte, vermogen, geloof of levensbeschouwing, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, taal, huidige of toekomstige gezondheidstoestand, een handicap, een fysieke of genetische eigenschap, sociale afkomst, en dit, zelfs buiten de in artikel 5 van de wet bedoelde domeinen, namelijk door hun uitsluiting uit de geloofsgemeenschap van Jehova's Getuigen publiekelijk bekend te hebben gemaakt.

Te Sint-Niklaas in het jaar 2017 voor de eerste verzoeker

Te Blankenberge in het jaar 2015 voor de tweede en de derde verzoeker

C.

Bij inbreuk op artikel 22, 3° van de Wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, in de omstandigheden genoemd in artikel 444 van het Strafwetboek, namelijk hetzij in openbare bijeenkomsten of plaatsen, hetzij in tegenwoordigheid van verscheidene personen, in een plaats die niet openbaar is, maar toegankelijk voor een aantal personen die het recht hebben er te vergaderen of ze te bezoeken, hetzij in om het even welke plaats, in tegenwoordigheid van de beledigde en voor getuigen, hetzij door geschriften, al dan niet gedrukt, door prenten of zinnebeelden, die aangeplakt, verspreid of verkocht, te koop geboden of openlijk tentoongesteld worden, hetzij ten slotte door geschriften, die niet openbaar gemaakt, maar aan verscheidene personen toegestuurd of meegedeeld worden, te hebben aangezet tot discriminatie of tot segregatie jegens een groep, een gemeenschap of de leden ervan wegens hun leeftijd, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, geboorte, vermogen, geloof of levensbeschouwing, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, taal, huidige of toekomstige gezondheidstoestand, een handicap, een fysieke of genetische eigenschap, sociale afkomst, en dit, zelfs buiten de in artikel 5 van de wet bedoelde domeinen, namelijk door het uitsluitingsbeleid te propageren en binnen de lokale geloofsgemeenschappen te onderrichten, en daarmee op algemene wijze te hebben aangezet tot discriminatie of segregatie jegens de groep van de ex-leden, m.n. de leden die werden uitgesloten en deze die zich hebben teruggetrokken uit de geloofsgemeenschap van Jehova's Getuigen.

Te Sint-Niklaas, meermaals in de periode van 1 januari 2010 tot heden voor de eerste verzoeker

Te Blankenberge, meermaals in de periode van 1 januari 2010 tot heden voor de tweede en de derde verzoeker

D.

Bij inbreuk op artikel 22, 4° van de Wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, in de omstandigheden genoemd in artikel 444 van het Strafwetboek, namelijk hetzij in openbare bijeenkomsten of plaatsen, hetzij in tegenwoordigheid van verscheidene personen, in een plaats die niet openbaar is, maar

toegankelijk voor een aantal personen die het recht hebben er te vergaderen of ze te bezoeken, hetzij in om het even welke plaats, in tegenwoordigheid van de beledigde en voor getuigen, hetzij door geschriften, al dan niet gedrukt, door prenten of zinnebeelden, die aangeplakt, verspreid of verkocht, te koop geboden of openlijk tentoongesteld worden, hetzij ten slotte door geschriften, die niet openbaar gemaakt, maar aan verscheidene personen toegestuurd of meegedeeld worden, te hebben **aangezet tot haat of geweld jegens een groep**, een gemeenschap of de leden ervan wegens hun leeftijd, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, geboorte, vermogen, geloof of levensbeschouwing, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, taal, huidige of toekomstige gezondheidstoestand, een handicap, een fysieke of genetische eigenschap, sociale afkomst, en dit, zelfs buiten de in artikel 5 van de wet bedoelde domeinen, namelijk door het uitsluitingsbeleid te propageren en binnen de lokale geloofsgemeenschappen te onderrichten, en daarmee op algemene wijze te hebben aangezet tot discriminatie of segregatie jegens de groep van de ex-leden, m.n. de leden die werden uitgesloten en deze die zich hebben teruggetrokken uit de geloofsgemeenschap van Jehova's Getuigen.

Te Sint-Niklaas, meermaals in de periode van 1 januari 2010 tot heden voor de eerste verzoeker

Te Blankenberge, meermaals in de periode van 1 januari 2010 tot heden voor de tweede en de derde verzoeker

en in de zaak op **rechtstreekse dagvaarding** met rolnummer 21G001216 (**referte III**) van de rechtstreeks dagende partij:

Daniël, geboren te Mechelen op 25 maart 1950, wonende te 2800 Mechelen,

tegen de rechtstreeks gedaagde:

VZW CONGRÉGATION CHRÉTIENNE DES TÉMOINS DE JÉHOVAH - CHRISTELIJKE GEMEENTE VAN JEHOVAH'S GETUIGEN, met KBO-nummer 0411.002.361, met vennootschapszetel gevestigd te 1950 Kraainem, Potaardestraat 60

Gedagvaard teneinde

1. **NOPENS DE TEN LASTE GELEGDE FEITEN**

De aan gedaagde ten laste gelegde strafbare feiten bewezen te verklaren.

2. NOPENS DE VORDERING TOT PROVISIONELE SCHADEVERGOEDING

- 1) De vordering van verzoeker ontvankelijk en gegrond te verklaren.
- 2) Na toepassing van de strafwet, gedaagde te veroordelen tot betaling van een provisionele gemengd materiële en morele schadevergoeding aan verzoeker t.b.v. 1,00 EUR.
De burgerlijke belangen verder te willen aanhouden.

3. NOPENS DE AANSTELLING VAN EEN GERECHTSDESKUNDIGE

- 1) Een deskundige aan te stellen met als opdracht de opgelopen morele en materiële schade bij verzoeker te beschrijven, de bestendige gevolgen van de feiten na te gaan, te beschrijven en te evalueren, zijn oordeel te geven over de gepaste deskundige begeleiding en zo het nuttig mocht blijken, terloops het onderzoek, de gepaste specialisten te consulteren en hun advies bij zijn verslag te voegen, alsook alle dienstige vragen van partijen te ontmoeten, voor dit alles een gemotiveerd verslag op te maken, om na neerlegging van dit verslag door de partijen te worden besloten en door de rechtbank te worden gevonnist als naar recht.
- 2) Te zeggen voor recht dat deze deskundige geprovisioneerd dient te worden door gedaagde.
- 3) Meer een voorbehoud te formuleren voor eventueel toekomstige schade in causaal verband met de misdrijven gepleegd op verzoeker door gedaagde;

4. NOPENS DE KOSTEN VAN HET GEDING

Gedaagde te veroordelen tot de kosten van het geding, meer de gerechtelijke intresten vanaf de datum van de uitspraak tot algehele betaling ervan, RPV inbegrepen (*pm*).

Voor de tenlasteleggingen

A.

Bij inbreuk op artikel 22, 1° van de Wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, in de omstandigheden genoemd in artikel 444 van het Strafwetboek, namelijk hetzij in openbare bijeenkomsten of plaatsen, hetzij in tegenwoordigheid van verscheidene personen, in een plaats die niet openbaar is, maar toegankelijk voor een aantal personen die het recht hebben er te vergaderen of ze te bezoeken, hetzij in om het even welke plaats, in tegenwoordigheid van de beledigde en voor getuigen, hetzij door geschriften, al dan niet gedrukt, door prenten of zinnebeelden, die aangeplakt, verspreid of verkocht, te koop geboden of openlijk tentoongesteld worden, hetzij ten slotte door geschriften, die niet openbaar gemaakt, maar aan verscheidene personen toegestuurd of meegedeeld worden, te hebben aangezet tot discriminatie of tot

segregatie jegens een persoon wegens zijn of haar leeftijd, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, geboorte, vermogen, geloof of levensbeschouwing, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, taal, huidige of toekomstige gezondheidstoestand, een handicap, een fysieke of genetische eigenschap, sociale afkomst, en dit, zelfs buiten de in artikel 5 van de wet bedoelde domeinen, namelijk door hun uitsluiting uit de geloofsgemeenschap van Jehova's Getuigen publiekelijk bekend te hebben gemaakt.

Te Mechelen in juli 2020

B.

Bij inbreuk op artikel 22, 2° van de Wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, in de omstandigheden genoemd in artikel 444 van het Strafwetboek, namelijk hetzij in openbare bijeenkomsten of plaatsen, hetzij in tegenwoordigheid van verscheidene personen, in een plaats die niet openbaar is, maar toegankelijk voor een aantal personen die het recht hebben er te vergaderen of ze te bezoeken, hetzij in om het even welke plaats, in tegenwoordigheid van de beledigde en voor getuigen, hetzij door geschriften, al dan niet gedrukt, door prenten of zinnebeelden, die aangeplakt, verspreid of verkocht, te koop geboden of openlijk tentoongesteld worden, hetzij ten slotte door geschriften, die niet openbaar gemaakt, maar aan verscheidene personen toegestuurd of meegedeeld worden, te hebben **aangezet tot haat of geweld jegens een persoon** wegens zijn of haar leeftijd, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, geboorte, vermogen, geloof of levensbeschouwing, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, taal, huidige of toekomstige gezondheidstoestand, een handicap, een fysieke of genetische eigenschap, sociale afkomst, en dit, zelfs buiten de in artikel 5 van de wet bedoelde domeinen, namelijk door hun uitsluiting uit de geloofsgemeenschap van Jehova's Getuigen publiekelijk bekend te hebben gemaakt.

Te Mechelen in juli 2020

C.

Bij inbreuk op artikel 22, 3° van de Wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, in de omstandigheden genoemd in artikel 444 van het Strafwetboek, namelijk hetzij in openbare bijeenkomsten of plaatsen, hetzij in tegenwoordigheid van verscheidene personen, in een plaats die niet openbaar is, maar toegankelijk voor een aantal personen die het recht hebben er te vergaderen of ze te bezoeken, hetzij in om het even welke plaats, in tegenwoordigheid van de beledigde en voor getuigen, hetzij door geschriften, al dan niet gedrukt, door prenten of zinnebeelden, die aangeplakt, verspreid of verkocht, te koop geboden of openlijk tentoongesteld worden, hetzij ten slotte door geschriften, die niet openbaar gemaakt, maar aan verscheidene personen toegestuurd of meegedeeld worden, te hebben **aangezet tot discriminatie of tot segregatie jegens een groep**, een gemeenschap of de leden ervan wegens hun leeftijd, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, geboorte, vermogen, geloof of levensbeschouwing,

politieke overtuiging, syndicale overtuiging, taal, huidige of toekomstige gezondheidstoestand, een handicap, een fysieke of genetische eigenschap, sociale afkomst, en dit, zelfs buiten de in artikel 5 van de wet bedoelde domeinen, namelijk door het uitsluitingsbeleid te propageren en binnen de lokale geloofsgemeenschappen te onderrichten, en daarmee op algemene wijze te hebben aangezet tot discriminatie of segregatie jegens de groep van de ex-leden, m.n. de leden die werden uitgesloten en deze die zich hebben teruggetrokken uit de geloofsgemeenschap van Jehova's Getuigen.

Te Mechelen, meermaals in de periode van 1 januari 2010 tot en met heden

D.

Bij inbreuk op artikel 22, 4° van de Wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, in de omstandigheden genoemd in artikel 444 van het Strafwetboek, namelijk hetzij in openbare bijeenkomsten of plaatsen, hetzij in tegenwoordigheid van verscheidene personen, in een plaats die niet openbaar is, maar toegankelijk voor een aantal personen die het recht hebben er te vergaderen of ze te bezoeken, hetzij in om het even welke plaats, in tegenwoordigheid van de beledigde en voor getuigen, hetzij door geschriften, al dan niet gedrukt, door prenten of zinnebeelden, die aangeplakt, verspreid of verkocht, te koop geboden of openlijk tentoongesteld worden, hetzij ten slotte door geschriften, die niet openbaar gemaakt, maar aan verscheidene personen toegestuurd of meegedeeld worden, te hebben aangezet tot haat of geweld jegens een groep, een gemeenschap of de leden ervan wegens hun leeftijd, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, geboorte, vermogen, geloof of levensbeschouwing, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, taal, huidige of toekomstige gezondheidstoestand, een handicap, een fysieke of genetische eigenschap, sociale afkomst, en dit, zelfs buiten de in artikel 5 van de wet bedoelde domeinen, namelijk door het uitsluitingsbeleid te propageren en binnen de lokale geloofsgemeenschappen te onderrichten, en daarmee op algemene wijze te hebben aangezet tot discriminatie of segregatie jegens de groep van de ex-leden, m.n. de leden die werden uitgesloten en deze die zich hebben teruggetrokken uit de geloofsgemeenschap van Jehova's Getuigen.

Te Mechelen, meermaals in de periode van 1 januari 2010 tot en met heden

PROCEDURE

1. De rechtbank nam inzage van de stukken van de rechtspleging.

De dagvaardingen werden regelmatig betekend.

Bij de behandeling van de zaak en in de processtukken werd gebruik gemaakt van de

Nederlandse taal.

De rechtbank is voor alle feiten bevoegd gelet op hun onderlinge samenhang.

De beklaagde werd in de zaak met referte I gedagvaard om te verschijnen op de openbare terechtzitting van 16 juni 2020.

De zaak werd voor behandeling uitgesteld naar de terechtzitting van 15 september 2020.

De beklaagde werd in de zaak met referte II rechtstreeks gedagvaard om te verschijnen op de openbare terechtzitting van 15 september 2020.

De samengevoegde zaken met referte I en II werden voor behandeling uitgesteld naar de terechtzitting van 16 februari 2021.

De beklaagde werd in de zaak met referte III rechtstreeks gedagvaard om te verschijnen op de openbare terechtzitting van 16 februari 2021.

2. De rechtbank aanhoorde op de terechtzitting van 16 februari 2021:

- de middelen en de conclusies van de burgerlijke partijen in de zaak met referte I, **Patrick, Belinda, Oriana, ... Delina en Matthias**, in hun eis tegen de beklaagde, bijgestaan door meester Nathalie De Jonghe, advocaat te 9000 Gent, Martelaarslaan 202;
- de middelen en de conclusies van de burgerlijke partij in de zaak met referte I, **Levi**, in zijn eis tegen de beklaagde, bijgestaan door meester Eveline Van Hoecke, advocaat te 9990 Maldegem, Schouwburgplaats 1;
- de middelen en de conclusies van de burgerlijke partij in de zaak met referte I, **Jenny**, in haar eis tegen de beklaagde, voorgedragen door haarzelf;
- de middelen en de conclusies van de burgerlijke partij, **Linda**, in haar eis tegen de beklaagde in de zaak met referte I, voorgedragen door haarzelf;
- de middelen en de conclusies van de burgerlijke partij in de zaak met referte I, **Erik**, in zijn eis tegen de rechtstreeks gedaagde, bijgestaan door meester Pieter-Bram Lagae en meester Christine Mussche, beiden advocaat te 9030 Mariakerke, Durmstraat 29;
- de middelen en de conclusies van de burgerlijke partij in de zaak met referte I, **Interfederaal Centrum voor gelijke kansen en bestrijding van discriminatie en racisme (UNIA)**, in haar eis tegen de beklaagde, vertegenwoordigd door meester Jan Van Heule, advocaat te 1040 Etterbeek, Sint-Michielslaan 47;

- de middelen en de conclusies van de rechtstreeks dagende partijen in de zaak met referte II, **Cecile**, **Benny** en **Ruth**, in hun eis tegen de rechtstreeks gedaagde, voorgedragen door henzelf en bijgestaan door meester Christine Mussche en meester Pieter-Bram Lagae, beiden advocaat te 9030 Mariakerke, Durmstraat 29;
- de middelen en de conclusies van de rechtstreeks dagende partij in de zaak met referte III, **Daniël**, in zijn eis tegen de rechtstreeks gedaagde, vertegenwoordigd door meester Nathalie De Jonghe, advocaat te 9000 Gent, Coupure 241 en meester Emilie De Neve, advocaat te 9000 Gent, Martelaarslaan 202;
- de vordering van het openbaar ministerie, uitgesproken door B. Van Vossel, eerste substituut-procureur des Konings;
- de beklagde/rechtstreeks gedaagde, **Congrégation chrétienne des Témoins de Jéhovah – Christelijke gemeente van Jehovah's Getuigen vzw**, in haar middelen van verdediging, vertegenwoordigd door meester Dimitri de Béco, advocaat te 1000 Brussel, Ernest Allardstraat 415, en meester Ramon Scherer, advocaat te 3542 AD Utrecht, Reactorweg 47 (Nederland).

STRAFRECHTELIJK

I. VOORAFGAAND

I.1. Samenvoeging

Met het oog op een goede rechtsbedeling werden de dagvaarding van het Openbaar Ministerie met rolnummer 15G029723, hierna genoemd onder referte I, de rechtstreekse dagvaarding met rolnummer 20G002802, hierna genoemd onder referte II, en de rechtstreekse dagvaarding met rolnummer 21G001216, hierna genoemd onder referte III, samengevoegd om in één vonnis te worden beslecht.

I.2. Aanvulling van tenlasteleggingen C en D in de dagvaarding ten verzoeken van het Openbaar Ministerie

De tenlasteleggingen C en D in de zaak onder referte I dienen aangevuld te worden met de slachtoffers Belinda , Delina , Benny , Ruth , Erik , Cecile , Levi , Jenny en Linda

De beklagde heeft zich wat betreft de aanvulling van de tenlasteleggingen met deze

slachtoffers kunnen verdedigen in conclusies. De verdediging van de beklaagde stelde tevens op de behandelende terechtzitting van 16 februari 2021 geen bezwaar te hebben tegen de aanvullende burgerlijke partijstelling van Linda en heeft zich derhalve ook daaromtrent kunnen verdedigen.

I.3. Heromschrijving en henummering van de rechtstreekse dagvaardingen in de zaak met referte II en referte III

I.3.1. Rechtstreekse dagvaarding referte II

Tenlastelegging A

De rechtbank merkt op dat de feiten onder de tenlastelegging A henummerd en heromschreven dienen te worden als volgt:

A.1. Ten nadele van Cecile te Sint-Niklaas, op niet nader te bepalen datum in de periode van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2017 (in plaats van 'het jaar 2017').

A.2. Ten nadele van Benny en Ruth te Blankenberge, op niet nader te bepalen datum in de periode van 1 januari 2015 tot en met 31 december 2015 (in plaats van 'het jaar 2015').

Tenlastelegging B

De rechtbank merkt op dat de feiten onder de tenlastelegging B henummerd en heromschreven dienen te worden als volgt:

B.1. Ten nadele van Cecile te Sint-Niklaas, op niet nader te bepalen datum in de periode van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2017 (in plaats van 'het jaar 2017').

B.2. Ten nadele van Benny en Ruth te Blankenberge, op niet nader te bepalen datum in de periode van 1 januari 2015 tot en met 31 december 2015 (in plaats van 'het jaar 2015').

Tenlastelegging C

De rechtbank stelt vast dat de feiten onder de tenlastelegging C heromschreven dienen te worden als volgt:

C.1. Ten nadele van Cecile te Sint-Niklaas en/of elders in het Rijk, op niet nader te bepalen datum in de periode van 1 januari 2010 tot en met 4 september 2020 (in plaats van 'heden').

C.2. Ten nadele van Benny en Ruth te Blankenberge, op niet nader te bepalen datum in de periode van 1 januari 2015 tot en met 4 september 2020 (in plaats van 'heden').

Tenlastelegging D

De rechtbank stelt vast dat de feiten onder de tenlastelegging D heromschreven dienen te worden als volgt:

D.1. Ten nadele van Cecile te Sint-Niklaas en/of elders in het Rijk, op niet nader te bepalen datum in de periode van 1 januari 2010 tot en met 4 september 2020 (in plaats van 'heden').

D.2. Ten nadele van Benny en Ruth te Blankenberge, op niet nader te bepalen datum in de periode van 1 januari 2015 tot en met 4 september 2020 (in plaats van 'heden').

1.3.2. Rechtstreekse dagvaarding referte III

Tenlastelegging A

De rechtbank merkt op dat de feiten onder de tenlastelegging A heromschreven dienen te worden als volgt:

Ten nadele van Daniël te Mechelen, op niet nader te bepalen datum in de periode van 1 juli 2020 tot en met 21 juli 2020 (in plaats van 'juli 2020').

Tenlastelegging B

De rechtbank merkt op dat de feiten onder de tenlastelegging B heromschreven dienen te worden als volgt:

Ten nadele van Daniël te Mechelen, op niet nader te bepalen datum in de periode van 1 juli 2020 tot en met 31 juli 2020 (in plaats van 'juli 2020').

Tenlastelegging C

De rechtbank stelt vast dat de feiten onder de tenlastelegging C heromschreven dienen te worden als volgt:

Ten nadele van Daniël te Mechelen en/of elders in het Rijk, op niet nader te

bepalen datum in de periode van 1 januari 2010 tot en met 5 februari 2021 (in plaats van 'heden').

Tenlastelegging D

De rechtbank stelt vast dat de feiten onder de tenlastelegging D heromschreven dienen te worden als volgt:

Ten nadele van Daniël [redacted] te Mechelen en/of elders in het Rijk, op niet nader te bepalen datum in de periode van 1 januari 2010 tot en met 5 februari 2021 (in plaats van 'heden').

I.4. Conclusietermijnen

Op de behandelende terechtzitting van 16 februari 2021 merkte de rechtbank ten aanzien van elke partij in het geding op dat er onderling afgeweken werd van de conclusietermijnen zoals bepaald op het zittingsblad van 15 september 2020. Elke partij, ook het Openbaar Ministerie, stelde geen bezwaar te hebben tegen deze laattijdig neergelegde conclusies. De rechtbank gaat dan ook niet over tot het ambtshalve weren uit de debatten van de laattijdig neergelegde conclusies.

II. DE BEVOEGDHEID VAN DEZE RECHTBANK

II.1. Materiële bevoegdheid

De beklaagde voert aan dat deze rechtbank niet bevoegd is om te oordelen over de feiten die haar worden voorgelegd daar de strafbare gedraging geherkwalificeerd zou moeten worden naar een drukpersmisdrijf, hetgeen tot de bevoegdheid van het Hof van Assisen behoort. Op grond van artikel 150 van de Grondwet dienen drukpersmisdrijven voor een jury te worden gebracht, behoudens drukpersmisdrijven die door racisme of xenofobie zijn ingegeven. Opdat evenwel sprake zou zijn van een drukpersmisdrijf dienen de volgende voorwaarden cumulatief vervuld te zijn (1) de uiting van een mening of opinie die (2) bij wet strafbaar is gesteld en (3) werd openbaar gemaakt via (4) de gedrukte media. Deze voorwaarden dienen cumulatief vervuld te zijn en streng beoordeeld te worden. Drukpersmisdrijven zijn geen misdrijven sui generis, doch onderscheiden zich van andere misdrijven slechts door hun uitvoeringswijze. Opdat er van een drukpersmisdrijf sprake kan zijn, is er een geschrift vereist dat in menigvuldige exemplaren wordt verspreid.

De saisine van deze rechtbank wordt bepaald door de feiten zoals die omschreven worden in de dagvaarding van het Openbaar Ministerie, waarbij de rechtstreeks dagende partijen zich hebben aangesloten. De rechtbank dient zich daartoe te beperken en kan deze feiten

niet ambtshalve uitbreiden of inperken.

De feiten die met de voorliggende aktes van aanhangigmaking vervolgd worden, betreffen:

- *“namelijk door hun uitsluiting uit de geloofsgemeenschap van Jehova’s Getuigen publiekelijk bekend te hebben gemaakt”* (tenlasteleggingen A en B).

Uit de gegevens van het strafdossier blijkt dat deze bekendmakingen niet gepubliceerd worden maar mondeling meegedeeld/afgeroepen worden tijdens de bijeenkomsten/vergaderingen in de Koninkrijksalen. Deze feiten kunnen derhalve niet gekwalificeerd worden als een drukpersmisdrijf.

- *“door het uitsluitingsbeleid te propageren en binnen de lokale geloofsgemeenschappen te onderrichten, en daarmee op algemene wijze te hebben aangezet tot discriminatie of segregatie jegens de groep van de ex-leden”*.

De propaganda die met deze vervolging beoogd wordt betreft enkel de mondelinge propaganda en het gesproken onderricht in de diverse lokale Koninkrijksalen en congressen (zoals onder meer gestaafd met stuk 10 van de burgerlijke partij Patrick en stuk 5 A en B van de burgerlijke partijen -).

Noch in de dagvaarding uitgebracht door het Openbaar Ministerie noch in de rechtstreekse dagvaardingen ten verzoeken van de diverse rechtstreeks dagende partijen, maken citaten uit de Wachttorens of uit enige andere literatuur of godsdienstig geschrift het voorwerp van de vervolging uit. Nu de rechtbank niet gevat werd om te oordelen over enig geschrift hetwelk als middel heeft gediend tot het plegen van een misdrijf, is ook hier geen sprake van een drukpersmisdrijf. Het loutere feit dat bij het propageren en het onderrichten van het uitsluitingsbeleid gebruik gemaakt wordt van Bijbelse teksten en/of tijdschriften om deze onderrichtingen uit te leggen of kracht bij te zetten, is daarbij niet relevant nu deze teksten behoren tot de essentie van de geloofsgemeenschap (en waarover deze rechtbank zich evident niet uit te laten heeft).

De correctionele rechtbank is derhalve materieel bevoegd om de aanhangig gemaakte feiten onder de tenlasteleggingen A, B, C en D in de diverse aktes van aanhangigmaking te beoordelen.

II.2. De territoriale bevoegdheid

De rechtbank is van oordeel dat zij tevens territoriaal bevoegd is om kennis te nemen van de feiten voorwerp van de tenlasteleggingen A.1, A.2, A.3 in de zaak onder referte II en de tenlastelegging A in de zaak onder referte III, de tenlasteleggingen B.1, B.2, B.3 in de zaak onder referte II en de tenlastelegging B in de zaak onder referte III en de tenlasteleggingen C en D in de zaak onder referte II en referte III gelet op de onderlinge samenhang met de feiten voorwerp van de tenlasteleggingen A.1, A.2, A.3, B.1, B.2, B.3, C en D in de zaak met referte I. Deze territoriale bevoegdheid werd ten andere door de beklagde niet betwist.

III. DE ONTVANKELIJKHEID VAN DE STRAFVORDERING

III.1. De redelijke termijn

De verdediging werpt op dat artikel 6 (1) van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens geschonden is wegens een inbreuk op de redelijke termijn waardoor de rechten van verdediging in hoofde van de beklaagde geschonden zijn.

Overeenkomstig artikel 6.1 E.V.R.M. en artikel 14 I.V.B.P.R. heeft eenieder, bij het bepalen van de gegrondheid van een tegen hem ingestelde strafvervolging, recht op een behandeling van zijn zaak binnen een redelijke termijn. De behandeling van een strafzaak mag immers niet onredelijk lang aanslepen. De beklaagde mag niet onredelijk lang in de onzekerheid blijven omtrent de uitspraak en zijn daaraan verbonden lot.

De redelijke termijn gaat in op de dag waarop de betrokkene in beschuldiging wordt gesteld wegens het plegen van een strafbaar feit of wanneer hij wegens enige daad van opsporings- of vooronderzoek onder de dreiging van een strafvervolging leeft, en dit een ernstige weerslag heeft op zijn persoonlijke toestand, met name omdat hij verplicht is geweest bepaalde maatregelen te nemen om zich te verdedigen tegen de beschuldigingen die tegen hem werden ingebracht. Er moet in concreto nagegaan worden of de redelijke termijn is overschreden. Daarbij kan, naast de complexiteit van de zaak, rekening gehouden worden met de houding van de beklaagde en het gedrag van de gerechtelijke overheid.

Het strafonderzoek in deze zaak nam een aanvang op 15 maart 2015. De beklaagde werd voor het eerst verontrust op 10 april 2018 toen haar bestuursleden

en een uitnodiging tot verhoor als verdachte Salduz 3 ontvingen. Nadat een afspraak werd gemaakt voor verhoor eind april 2018, nam spontaan contact op met de FGP Oost-Vlaanderen waarin hij verzocht om meer tijd te krijgen zodat men zich kon voorbereiden aangezien hun raadsman hen meegedeeld zou hebben dat de zaak ernstiger was dan dat zij dachten.

stelde zelf contact te zullen opnemen met de FGP eenmaal men klaar was met de voorbereiding.

Op 15 mei 2018 verstuurde een brief naar de FGP Oost-Vlaanderen waarin verwezen wordt naar de uitnodiging tot verhoor die ontvangen werd door de drie bestuurders. Er wordt uitvoering ingegaan op het uitsluitingsbeleid dat zij voeren waarbij bepaalde (burgerlijke) rechtspraak wordt geciteerd en waarin besluitend aan de Procureur des Konings gevraagd wordt om het onderzoek te stoppen, of indien het Openbaar Ministerie van mening zou zijn dat er toch voldoende grond zo zijn om hen te verhoren, men het zou appreciëren om te weten wie de aanklacht 'heeft gemaakt' en wat de precieze gronden daarvoor zijn.

De zaak blijkt nadien stil te hebben gelegen tot 29 april 2019, zijnde de datum waarop het Openbaar Ministerie besliste om de beklaagde te dagvaarden zonder verdere onderzoeksdaden te stellen (zie omslagkaft referte I).

Vervolgens werd op 29 mei 2019 het strafregister van de beklaagde opgevraagd en op 9 september 2019 werden de statuten van de beklaagde opgevraagd. Vervolgens werd op 11 mei 2020 de dagvaarding opgesteld en overgemaakt aan de gerechtsdeurwaarder met het oog op betekening ervan aan de beklaagde.

Het recht op berechting binnen een redelijke termijn is opgenomen in artikel 6.1. van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden. Bij het beoordelen van de redelijke termijn moeten naast de rechten van de verdachte ook deze van de maatschappij waarin hij leeft en verantwoordelijkheden draagt, worden betrokken.

De criteria om de redelijke termijn te beoordelen betreffen de complexiteit van de zaak, het gedrag van de gerechtelijke overheden en het gedrag van de beklaagde zelf.

- Wat betreft de complexiteit van de zaak, dient te worden gesteld dat het geenszins een relatief eenvoudige zaak betreft gelet op de principiële belangen in hoofde van de beklaagde en de diepmenselijke problematiek die ter beroordeling wordt voorgelegd. De omvang van het strafdossier zegt evident niks over de inhoudelijke complexiteit ervan.
- Wat betreft het gedrag van de gerechtelijke overheden stelt de rechtbank vast dat het strafonderzoek onredelijk lang heeft aangesleept. De laatste onderzoeksdaad werd pas gesteld op 9 september 2019 waarna het dossier tot 11 mei 2020 op de diensten van de procureur des Konings lag met het oog op fixatie voor de Correctionele Rechtbank Oost-Vlaanderen, afdeling Gent. Deze vertraging is uitsluitend toe te schrijven aan de organisatie van het gerechtelijk apparaat hetgeen in rekening moet worden gebracht bij de beoordeling van de redelijke termijn.
- Wat betreft het gedrag van de beklaagde kan in deze strafzaak niets opgemerkt worden aangezien de beklaagde zelf afzag van een verhoor en aan het Openbaar Ministerie verzocht om geen verdere onderzoeksdaaden te stellen. De beklaagde heeft derhalve ingevolge haar eigen houding geen onnodige vertraging in de procesgang veroorzaakt.

Op grond van deze overwegingen oordeelt de rechtbank dat de redelijke termijn voor de beklaagde overschreden is, doch niet van die aard dat daardoor een onherstelbare schade zou zijn opgetreden voor de rechten van verdediging in hoofde van de beklaagde.

De beklaagde heeft er zelf voor gekozen om niet in te gaan op een uitnodiging voor verhoor en beperkte zich tot het opstellen van een brief aan de onderzoekers waarbij zij elke verantwoordelijkheid afwees. Zij lichtte op uitvoerige wijze haar uitsluitingsbeleid toe en wist zeer goed wat haar ten laste werd gelegd nu zij bepaalde (burgerlijke) rechtspraak inzake discriminatie aanhaalde. Dat de beklaagde ook na de afsluiting van het opsporingsonderzoek en na het ontvangen van de dagvaarding heel goed wist waarop zij zich diende te verdedigen, blijkt uit de uitgebreide conclusies die voor haar werden genomen en de 34 stukken dewelke werden neergelegd met aanvullende bewijsmiddelen.

De rechtbank stelt dan ook vast dat er geen onherstelbare schade is opgetreden in hoofde

van de beklaagde voor wat betreft de uitoefening van rechten van verdediging ingevolge de schending van de redelijke termijn. Er zijn derhalve geen redenen voorhanden om de strafvordering vervallen te verklaren. De rechtbank zal wel rekening houden met de overschrijding van de redelijke termijn bij de bepaling van de strafmaat.

III.2. Het recht op een eerlijk en onpartijdig onderzoek

De verdediging van de beklaagde werpt op dat het opsporingsonderzoek niet op een eerlijke en onpartijdige manier gevoerd werd, hetgeen tevens in strijd zou zijn met artikel 6 (1) EVRM en derhalve de ontvankelijkheid van de strafvordering zou raken.

De rechtbank volgt dit standpunt niet om meerdere redenen.

De beklaagde werd na het verhoor van enkele slachtoffers waarin hun klachten werden bevestigd, door de onderzoekers uitgenodigd voor een verhoor in mei 2018. De beklaagde heeft er bewust voor gekozen om op deze uitnodiging niet in te gaan en zich te beperken tot het versturen van een brief waarin zij elke verantwoordelijkheid afwees. Uit het proces-verbaal blijkt dat de beklaagde toen reeds een raadsman had gepleegd.

Doordat de beklaagde ervoor gekozen heeft om niet in te gaan op haar uitnodiging tot verhoor als verdachte en er dus ook voor koos om niet geconfronteerd te worden met de bewijselementen die het opsporingsonderzoek toen reeds had aangebracht, welke door haar weerlegd hadden kunnen worden in dit verhoor, kan zij zich thans niet beklagen over het feit dat het opsporingsonderzoek vervolgens afgesloten werd door de procureur des Konings zonder navolgende onderzoeksdaden te stellen. De beklaagde verzocht ten andere zelf het onderzoek stop te zetten.

Het opsporingsonderzoek wordt gevoerd onder de leiding en het gezag van de procureur des Konings die in toepassing van artikel 28bis §1, lid 3 Sv de verantwoordelijkheid daarvoor draagt en derhalve autonoom beslist welke opsporingshandelingen hij desgevallend nog nuttig acht alvorens een eindbeslissing te nemen. Het behoort tot de exclusieve opportuniteit in hoofde van het Openbaar Ministerie om de strafvervolgung te beoordelen.

Het Openbaar Ministerie wordt daarbij geacht loyaal op te treden, tot het tegenbewijs wordt geleverd (zie tevens Cass. 30 oktober 2001, P as. 2001, 1750). Dit tegenbewijs wordt door de beklaagde niet geleverd.

Het loutere feit dat het Openbaar Ministerie verder geen opsporingshandelingen meer heeft gesteld (zoals het verhoor van personen die uitgesloten en hersteld zijn of het verhoor van mensen die de slachtoffers hebben gemeden), betekent niet dat er geen eerlijk proces meer kan plaatsvinden temeer daar de beklaagde gedurende het onderzoek zelf dergelijke aanvullende bewijselementen heeft kunnen aanbrengen onder de vorm van schriftelijke getuigenverklaringen.

De beklaagde stelt verder dat UNIA een blijk van vooringenomenheid heeft ten aanzien van

de beklagde nu zij zich op 9 november 2015 “mengde” in de strafzaak zonder te proberen een gesprek te hebben met een vertegenwoordiger van de beklagde teneinde objectieve en nauwkeurige informatie over de relevante geloofsovertuigingen en -praktijken te verkrijgen. UNIA zou daardoor voorbijgegaan zijn aan haar eigen beleidsverklaring op basis waarvan blijkt dat zij alleen overgaat tot een juridische procedure indien dialoog onmogelijk is. Door dit niet te doen zou UNIA blij geven van een gesloten en bevooroordeelde houding ten opzichte van de beklagde als religieuze minderheid.

De rechtbank volgt dit standpunt niet.

Uit OK 8 blijkt dat het Interfederaal Centrum voor gelijke kansen en bestrijding van discriminatie en racisme per eenvoudige klacht van 9 november 2015 aan het Openbaar Ministerie verzocht om een opsporingsonderzoek te voeren aangezien zij verschillende meldingen van slachtoffers had ontvangen op basis waarvan zij de ernst en de impact ervan op de persoon van de slachtoffers en de maatschappij bij uitbreiding, had vastgesteld. Op pagina 25 onder IV suggereerde het Centrum daarbij een vijftal onderzoeksdaden. Er is derhalve geen sprake van enige vooringenomenheid of vooroordelen in hoofde van UNIA.

De rechtbank besluit dan ook op basis van hogervermelde overwegingen en vaststellingen dat het opsporingsonderzoek in al haar facetten wel degelijk op een eerlijke en onpartijdige wijze werd uitgevoerd.

Er is geen sprake van enige schending van artikel 6 (1) EVRM dewelke tot de onontvankelijkheid van de strafvordering lastens de beklagde zou leiden.

III.3 Verjaring

De rechtbank dient ambtshalve te onderzoeken of de strafvordering voor de haar voorgelegde feiten al dan niet vervallen is ingevolge verjaring.

Op de terechtzitting van 15 september 2020 stelde Jenny [naam] zich burgerlijke partij lastens de beklagde. Deze burgerlijke partijstelling ent zij op de tenlasteleggingen C en D in de strafprocedure op gang gebracht door het Openbaar Ministerie in de zaak onder referte I (zoals hierboven aangevuld). De beklagde heeft zich hieromtrent kunnen verdedigen in conclusies. Op de terechtzitting van 16 februari 2021 legde Jenny [naam] een stuk neer waaruit blijkt dat de beklagde haar op 15 september 2020 een brief verstuurde met de melding dat zij op 3 juli 1979 werd uitgesloten. De rechtbank stelt vast dat er geen onderzoeksdaden binnen de eerst nuttige termijn werden gesteld en er meer dan vijf jaar is verstreken voor de eerste aan de beklagde ten laste gelegde misdrijven van 1 januari 2010. De strafvordering voor de feiten onder de tenlastelegging C en D in zoverre gepleegd ten nadele van Jenny [naam] dient dan ook als onontvankelijk te worden afgewezen ingevolge verjaring.

Op de terechtzitting van 16 februari 2021 stelde Linda [naam] zich burgerlijke partij lastens de beklagde. Deze burgerlijke partijstelling kan geënt worden op de

tenlasteleggingen C en D in de strafprocedure op gang gebracht door het Openbaar Ministerie in de zaak onder referte I (zoals hierboven aangevuld). De verdediging van de beklaagde heeft zich niet verzet tegen deze aanvulling van de tenlasteleggingen C en D in de zaak onder referte I en heeft zich derhalve omtrent dit bijkomend slachtoffer kunnen verdedigen. Op de terechtzitting van 16 februari 2021 verklaarde deze burgerlijke partij dat zij reeds in 1998 werd uitgesloten. De rechtbank stelt dat er geen onderzoeksdaden binnen de eerst nuttige termijn werden gesteld en er meer dan vijf jaar is verstreken voor de eerste aan de beklaagde ten laste gelegde misdrijven van 1 januari 2010. De strafvordering voor de feiten onder de tenlasteleggingen C en D in zoverre gepleegd ten nadele van Linda dient dan ook als onontvankelijk te worden afgewezen ingevolge verjaring.

Erik heeft zich tijdens de procedure burgerlijke partij gesteld tegen de beklaagde op basis van de vervolgte misdrijven onder de tenlasteleggingen C en D in de strafvordering op initiatief van het Openbaar Ministerie onder referte I (zoals aangevuld). De beklaagde heeft zich hieromtrent kunnen verdedigen in conclusies. Uit de verklaring van Erik blijkt dat hij in 1973 besloot om weg te blijven van de vergaderingen en dat hij vervolgens uitgesloten werd. De rechtbank stelt vast dat er geen onderzoeksdaden binnen de eerst nuttige termijn werden gesteld en er meer dan vijf jaar is verstreken voor de eerste aan de beklaagde ten laste gelegde misdrijven van 1 januari 2010. De strafvordering voor de feiten onder de tenlastelegging C en D in zoverre gepleegd ten nadele van Erik in de zaak onder referte I dient dan ook als onontvankelijk te worden afgewezen ingevolge verjaring.

De rechtbank stelt vast dat de overige aan de beklaagde ten laste gelegde misdrijven ten nadele van de aldaar genoemde slachtoffers (onder de diverse tenlasteleggingen in de zaak onder referte I, II en III) niet verjaard zijn. Deze aan de beklaagde ten laste gelegde misdrijven betreffen een collectief misdrijf gelet op de eenheid van opzet, doel en verwezenlijking en waarbij de strafvordering pas begint te lopen op datum van het laatste feit zijnde 5 februari 2021. De rechtbank stelt verder vast dat tussen de diverse aan de beklaagde ten laste gelegde feiten ten aanzien van de aldaar genoemde slachtoffers (behoudens Jenny , Linda en Erik) geen periode gelijk aan de verjaringstermijn is verlopen.

Tenslotte stelt de rechtbank vast dat stuitende onderzoeksdaden binnen de eerst nuttige termijn werden gesteld zodat de strafvordering op heden niet verjaard is ten aanzien van de slachtoffers vermeld onder de tenlasteleggingen A, B, C en D in de zaak onder referte I (behoudens wat betreft Jenny , Linda en Erik), referte II en III.

IV. BEOORDELING TEN GRONDE OP STRAFRECHTELIJK GEBIED

A. DE FEITEN

A.1. REFERTE I

- Klacht Patrick bij het Parket Oost-Vlaanderen, afdeling Gent

Op 19 maart 2015 legde Patrick klacht neer bij het Parket van de Procureur des Konings Oost-Vlaanderen, afdeling Gent tegen de VZW Christelijke gemeente van Jehovah's Getuigen met zetel te 1950 Kraainem, Potaardestraat 60, en de bestuurders van deze organisatie en dit op grond van de artikelen 443 en 444 Sw, 448 Sw, artikel 453bis Sw en artikel 22 van de Wet Bestrijding Discriminatie en alle mogelijke wetsinbreuken waartoe de feiten waarvoor klacht wordt neergelegd aanleiding kunnen gegeven. De periode waarvoor klacht wordt neergelegd betreft de periode van 1 januari 2011 tot datum van de klacht (19 maart 2015). De plaats van de feiten wordt omschreven als te Gent, agglomeratie en elders in het Rijk.

In de klacht wordt samengevat uiteengezet dat Patrick lid was van de christelijke gemeente van Jehovah's Getuigen van zijn 7 tot 42 jaar. In 2006 werd zijn geloof aan het wankelen gebracht door een aantal dogma's en richtlijnen waarmee hij het moeilijk had. In 2010 werden hijzelf, zijn gezin en zijn moeder als 'inactief' beschouwd hetgeen concreet inhoudt dat zij de vergaderingen van de Jehova's Getuigen in de Koninkrijkszaal te Oostakker niet meer bijwoonden en nog vrij omgang konden hebben met de andere nog actieve leden. Begin 2011 werd bij de lokale gemeenschap kenbaar gemaakt dat hij 'uitgesloten' werd van de Jehova's Getuigen en dit door de publieke mededeling "*Patrick is niet langer één van Jehovah's Getuigen*". Deze uitsluiting betreft het gevolg van een opgelegde beslissing van de kerkrechtbank van Jehovah's Getuigen. Het uitsluitingsbeleid van Jehovah's getuigen houdt volgens hem in dat getuigen geen omgang mogen hebben met een uitgeslotene, een 'zondaar' die de leer van de Jehovah's Getuigen heeft verloochend en/of zichzelf heeft teruggetrokken. Deze regel zou ook van toepassing zijn op familieleden, op eigen kinderen en kleinkinderen, ouders en grootouders die niet onder hetzelfde dak wonen. De uitgeslotene wordt sociaal doodverklaard; het opzet bestaat erin het onder druk zetten van de uitgeslotene om terug te keren naar de geloofsgemeenschap. De uitsluitingspolitiek wordt uitgewerkt in meerdere artikelen in onder meer De Wachttorens wat een tijdschrift betreft waarin op maandelijkse basis een programma voor wekelijkse onderrichtingen wordt gepubliceerd. In zijn klacht worden enkele citaten uit dit tijdschrift aangehaald. Elk uitgesloten lid zou hetzelfde lot ondergaan, ze worden in sociaal isolement geplaatst en achtergelaten als vuilnis. Er bestaat een angst om daarover te getuigen ingevolge de jarenlange indoctrinatie van de geloofsleer. Hij stelt door zijn uitsluiting te worden beschouwd als onbestaande en hij mag geen sociale contacten meer hebben met zijn schoonfamilie en de actieve leden van Jehovah's Getuigen. Ook zijn echtgenote en twee dochters die niet uitgesloten zijn maar wel inactief zijn, delen in dezelfde klappen; de vriendschap met vroegere medegetuigen zou voorwaardelijk zijn en verbonden zijn aan het lidmaatschap. De uitgeslotene zou op hogere instructie van de organisatie sociaal geïsoleerd worden en beschouwd worden als een afvallige, een zondaar, een kind van Satan,...

Hij en zijn gezin werden niet uitgenodigd op een feest van zijn schoonouders, bij het vragen naar de reden daarvan werd geantwoord *"Patrick is uitgesloten en we moeten loyaal zijn"*; ook de contacten met zijn eigen broer Peter zijn volledig verbroken. Hij en zijn gezin zijn hierdoor in een sociaal isolement terechtgekomen en ontberen, louter en alleen op grond van zijn geloofsovertuiging en levensbeschouwelijke visie, elke vorm van menselijk respect en waardigheid van Jehovah's Getuigen en hun eigen familieleden. Hij heeft hierdoor psychische problemen en voegt ter staving een medisch attest van dokter Vermaut aan zijn klacht toe.

Patrick stelt uitdrukkelijk in zijn klacht dat niet de uitsluiting op zich beoogd wordt met zijn klacht waar wel het uitsluitingsbeleid van de Getuigen van Jehovah, zijnde het belasteren, beledigen en discrimineren van de uitgeslotene waardoor de waardigheid van de persoon die uitgesloten wordt, aangetast wordt en waardoor een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende of kwetsende omgeving wordt gecreëerd voor de uitgeslotene. Elke getuige zou ertoe worden aangezet om de uitgeslotene te vermijden, derwijze dat het kan aanzetten tot haat. Hij stelt na zijn uitsluiting verschillende pogingen te hebben ondernomen om met de meest vooraanstaande ouderlingen van de Jehovah's getuigen het debat aan te gaan rond het voormeld discriminatoir uitsluitingsbeleid maar hij zou daarbij genegeerd zijn geweest.

In zijn klacht suggereert Patrick enkele onderzoeksdaten. Aan zijn klacht worden verschillende overtuigingsstukken gevoegd waaronder edities van de Wachttorenen waaronder een editie van 1 december 1981 *"Hoe wij uitsluiting uit de gemeenschap dienen te bezien"* waarin onder meer te lezen staat: *"Een maaltijd is een tijd van ontspanning en gezellige omgang. De bijbel verbiedt hier derhalve ook gezellige omgang, zoals samen met een uitgeslotene picknicken of een feestje vieren, een balspel spelen, naar het strand of de bioscoop gaan of de maaltijd met hem gebruiken."*

Patrick stelt dat elk uitgesloten lid hetzelfde lot als hem ondergaat en hij verwijst daarbij naar een brief van de VZW Studie- en Adviesgroep Sekten van augustus 2012 gericht aan het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding.

Aan zijn stukkenbundel voegt Patrick een afschrift van een aangetekend schrijven dat hij op 12 november 2012 verstuurd naar de beklagde. Daaruit blijkt dat hij de VZW in gebreke stelde wegens het discrimineren van vele honderden ex-Getuigen door hen totaal te mijden en de leden ertoe aan te zetten om ex-Getuigen te discrimineren: *"Dit doen jullie, in een voorbereidende fase, door middel van niet mis te verstane instructies in de vele publicaties van het Wachttorengenootschap waaruit op jullie vergaderingen publiekelijk wordt onderwezen. Door de naam van de nieuwe ex-Getuige, die werd uitgesloten of die zich terugtrok, aan de lokale gemeenschap publiekelijk bekend te maken, geven jullie de start aan het systematisch discrimineren van deze persoon"*.

Hij stelt verder met zijn ingebrekestelling enkel te willen eisen dat het discriminerend gedrag en het aanzetten hiertoe door Jehovah's Getuigen tegenover ex-Getuigen stopgezet wordt zodat normale en noodzakelijke familiale en vriendschappelijke omgang tussen leden en ex-leden hersteld kan worden.

Op 3 november 2014 stelde Patrick dezelfde VZW opnieuw in gebreke. Daarin stelt hij zich aangetast te voelen als persoon in zijn menselijke waardigheid omdat op zijn ingebrekestelling niet gereageerd werd door de beklagde. Hij aanziet het gebrek aan reactie als een *“demonstratie van de kwaadwilligheid die jullie tentoonspreiden jegens mensen zoals ik die niet langer geloven wat Jehovah’s Getuigen geloven waardoor ikzelf en vele lotgenoten moedwillig in kwetsende en vernederende omstandigheden worden gebracht.”* In de brief wordt het uitsluitingsbeleid verder gehekelde en vraagt hij tenslotte om een gesprek op een neutrale plaats met hen te hebben.

- Klacht Interfederaal Centrum voor gelijke kansen en bestrijding van discriminatie en racisme

Op 12 november 2015 maakt het Interfederaal Centrum voor gelijke kansen en bestrijding van discriminatie en racisme een klacht aan het Parket over. Daarin wordt onder randnummer 17 gesteld: *“het hierboven beschreven gedragspatroon van discriminatie en intimidatie t.a.v. de uitgesloten leden en de leden die zich al dan niet vrijwillig hebben teruggetrokken uit de geloofsgemeenschap, berust op een welbepaalde interpretatie van religieuze teksten die binnen de geloofsgemeenschap worden verspreid en waarop een gedragscode wordt gebaseerd die dwingend wordt opgelegd aan de leden van de geloofsgemeenschap (...).”*

In de klacht worden vervolgens enkele citaten uit de Wachttorens weergegeven waaruit een dubbel opzet zou moeten blijken, met name de gedachtencontrole over de leden handhaven en het onder druk zetten van de uitgeslotenen om terug toe te treden tot de geloofsgemeenschap en berouw te tonen. De publieke bekendmaking binnen de geloofsgemeenschap van de beslissing vormt volgens het centrum het formele startschot tot het sociaal isoleren van een welbepaald individu. De wekelijkse bijeenkomsten van de Jehovah’s Getuigen waarbij het uitsluitingsbeleid onderricht wordt op basis van welbepaalde interpretaties die door de ouderlingen binnen de geloofsgemeenschap worden gegeven aan de religieuze teksten m.b.t. het uitsluitingsbeleid, zouden de toehoorders ertoe aanzetten om een gedragscode toe te passen die leidt tot het sociaal isolement van de uitgesloten leden en diegene die zich hebben teruggetrokken. De bekendmaking van een uitsluiting in een Koninkrijkzaal, die voor het publiek toegankelijk is, waarbij bekend gemaakt wordt dat ‘een rechterlijk comité’ beslist heeft om een bepaald lid uit te sluiten, zou tevens tot discriminatie aanzetten. In de klacht wordt gesteld dat men zich zal laten registreren als benadeelde persoon.

- Onderkaft 3

Onderkaft 3 bevat een tekst van 17 bladzijden met als titel *“Jehovah’s Getuigen en justitie – waarop te letten?”*. Een verwijzing naar de bron van deze tekst wordt niet vermeld. De rechtbank neemt aan dat dit stuk gevoegd werd door het Openbaar Ministerie nu dit gevoegd werd in een gele kaft met sticker ‘strafdossier’ (kaft 3).

- Klachten Priskilla en Bjorn

Kaft 4 betreft een verklaring van Priskilla waarin zij zich benadeelde persoon verklaart op 4 mei 2015. In haar klacht zet zij uiteen dat ze opgegroeid is in een gezin dat twee generaties Jehovah's Getuigen waren. Ze is opgegroeid met traumatische gebeurtenissen, waaronder seksueel misbruik door jonge mannen van Getuigen van Jehovah, hetgeen afgehandeld zou zijn binnen de eigen kerkrechtbank. Ze werd "als uitgesloten beschouwd" onder meer omdat ze een tijdlang ongehuwd samengewoond heeft met haar huidige man Bjorn. Ze werd toen genegeerd door haar ouders en andere familieleden die wel nog Getuigen van Jehovah waren. Aldus gingen ze niet meer samen op reis, haar kinderen hebben geen normale omgang met de grootouders, haar grootouders komen niet naar de grootouderdag op school. Voor het overige is haar klacht gelijkaardig aan deze van Patrick wat betreft het uitsluitingsbeleid. Wat betreft haar persoonlijke schade stelt ze als onbestaand te worden beschouwd, de vriendschap van vroegere medegetuigen wordt als voorwaardelijk ervaren. Ze stelt dat de uitgeslotenen op hogere instructie van de organisatie uitgesloten worden. Zij en haar gezin ontberen elke vorm van menselijk respect en waardigheid vanwege de Jehovah's Getuigen en haar eigen familie.

Bjorn legde tevens klacht neer op 4 mei 2015. In zijn klacht zet hij uiteen dat zijn echtgenote zwaar lijdt onder de manier waarop zij door haar ouders en familie behandeld wordt. Aldus werd zij niet uitgenodigd op het huwelijksfeest van haar broer, de voorwaarde was dat zij eerst hersteld diende te worden als berouwvolle Getuige van Jehovah. Door de uitsluitingspolitiek zouden ook hun kinderen beroofd zijn van een normaal contact met hun grootouders. Zijn klacht omtrent het uitsluitingsbeleid in het algemeen en de door hem voorgestelde onderzoeksdaden zijn grotendeels gelijkaardig aan de klacht van Patrick

- Onderzoeksdaden op verzoek van het Openbaar Ministerie

Op 5 januari 2016 maakte het Openbaar Ministerie de hierboven vermelde klachten en gevoegde stukken aan de FGP te Gent over met verzoek verder onderzoek te willen instellen: *"het betreft een dossier lastens de Jehovah's Getuigen en meer bepaald hun uitsluitingsbeleid. De mogelijke kwalificaties vindt u terug in OK8, bladzijde 16 (o.a. het aanzetten tot discriminatie, haat en geweld op basis van de geloofsovertuiging"*.

- Verhoor Patrick

In navolging van dit kantschrift werd Patrick op 12 mei 2016 als slachtoffer verhoord. In dit verhoor bevestigt hij zijn klacht en herhaalt hij de vraag om de door hem gesuggereerde onderzoeksdaden uit te voeren. Hij wenst nog aanvullend toe te voegen dat zijn dochter Oriana en haar partner Matthias op 7 augustus 2015 huwden. Geen enkel familielid dat lid is van de Getuigen van Jehovah was hierbij aanwezig; de grootouders van Matthias zouden de brief ongeopend in een andere envelop gestoken hebben en teruggestuurd hebben.

Op de vraag van de onderzoekers hoe zo'n uitsluiting tot stand komt verklaart hij: *'door een uitspraak van een kerkelijke rechtbank binnen de getuigen van Jehovah's. Die kerkelijke rechtbank bestaat uit minstens drie ouderlingen. Men wordt tot ouderling verkozen door andere ouderlingen en die beslissing wordt dan bevestigd door iemand die één echelon hoger staat, een kringopziener. Eens de beslissing tot uitsluiting genomen krijgt de uitgeslotene daarvan mondeling bericht. Men heeft dan zeven dagen de tijd om in beroep te gaan. Indien dat bevestigd wordt dan wordt door één van de ouderlingen, normaal gezien de voorzitter, in de Koninkrijksaal de mededeling gedaan : "X is niet langer één van de Jehovah's getuigen" . Deze vergadering is openbaar en door iedereen toegankelijk, lid van de Jehovah's getuigen of niet. In principe zijn al de vergaderingen van de Jehovah's getuigen openbaar (...). De uitgeslotene wordt met naam en toenaam bekend gemaakt tijdens zo'n openbare vergadering. De reden waarom wordt niet bekend gemaakt'.*

Verder stelt hij dat het beschermde criterium dat gehanteerd wordt voor de uitsluiting de geloofsovertuiging is omdat: *"men moet blindelings de leiding volgen in hun geloofsovertuiging anders riskeert men te worden uitgesloten. Voor het één wordt men uitgesloten, voor het andere niet. Er is een sanctiesysteem. Het bijzonder opzet om aan te zetten tot discriminatie is aanwezig. Men spoort aan, wetens en willens en doelbewust tot discriminatie, segregatie, haat, geweld (psychisch geweld), op basis van een van de in artikel 4 van de Antidiscriminatiewet beschermde criteria (in casu geloof, levensbeschouwing). Men onderwijst nog steeds de richtlijnen hoe men met een uitgeslotene dient om te gaan. Men dreigt met represailles tegenover getuigen die het niet doen. Ik wens nog op het merken dat het georganiseerd negeren van iemand zeer zwaar weegt. Ik verwijs daarvoor naar de studie van sociaal psycholoog Kip Williams die daar onder andere over zegt dat door negeren al na een paar seconden schade ontstaat".*

Op 4 juli 2017 ontving de FGP een e-mail van Patrick met als bijlage het "Handboek voor ouderlingen" met de vraag om dit bij het dossier te voegen. Deze bijlage werd door de onderzoekers op CD gebrand en ter griffie neergelegd onder OS 2017 007022.

- *Rechtspersoonlijkheid beklagde*

In het proces-verbaal van 29 februari 2016 wordt de structuur van de Getuigen van Jehovah weergegeven. Hieruit blijkt dat de VZW "Congregation Chretienne des Temoins de Jehovah – Christelijke Gemeente van Jehovah's Getuigen" op 7 mei 1932 werd opgericht en geregistreerd werd onder het gekend ondernemingsnummer. De maatschappelijke zetel is gevestigd te 1950 Kraainem, Potaardestraat 60.

In het proces-verbaal wijzen de onderzoekers erop dat naast deze VZW nog verschillende andere VZW's bestaan van de regionale afdelingen van de Getuigen van Jehovah, zonder verdere duiding of opgave van deze regionale afdelingen. De Franstalige statuten van de beklagde werden aan de kaft identiteit gevoegd.

- *Getuigenverhoren*

Aan de oorspronkelijke klacht van Patrick [naam] neergelegd bij het Parket werd een bundel met getuigenissen gevoegd van enkele ex-Jehovah leden, zijnde Erik [naam], Jonathan [naam], Daniël [naam], Ann [naam], Linda [naam], Annelore [naam], Johannes [naam], John [naam], Francine en Eduard [naam], Pamela [naam], Inge [naam], Sylvie [naam], Pascal [naam], Geert [naam] en Gaby [naam]. Uit deze verklaringen blijkt samengenomen dat men na de uitsluiting (om welke reden dan ook waaronder het wegblijven uit de vergaderingen, een nieuwe partner die geen Getuige is, een nieuwe geloofsovertuiging, drankverslaving,...) vooral het gemeden worden door familieleden en vrienden hekelt alsook het uitgesloten worden op (familie)feesten. Ook aan bod komt het feit dat de Getuigen van Jehovah onder druk hen proberen te overtuigen om toch opnieuw deel uit te maken van de getuigen. Sommigen blijken schrik te hebben om uit de organisatie te stappen uit schrik om familie en vrienden en/of echtgeno(o)t te verliezen en/of het genegeerd worden door kennissen.

- *Verhoor Geert*

Op 23 januari 2017 werd Geert [naam] als getuige verhoord. Uit zijn e-mail die hij overmaakte aan Patrick [naam] en zijn verklaring blijkt dat hij destijds gehuwd was met een vrouw die getuige van Jehovah was. Omdat hij na dit huwelijk een relatie met een Filipijnse vrouw begon, werd hij op het matje geroepen bij de ouderlingen en diende hij te kiezen tussen uitsluiting of terugtrekken. Hij stelt in de e-mail dat ook bij het vrijwillig terugtrekken geen contact met familie en vrienden onderhouden mag worden. Hij is nu lid van de Mormonen. In zijn verhoor stelt hij dat de Jehovah's ook positieve eigenschappen hebben waaronder de opdracht om zich te houden aan de wetten van het land waar men woont en het verlenen van hulp aan uitgeslotenen/teruggetrokkenen die in nood verkeren. Het blijft beperkt tot het verlenen van noodhulp, sociale omgang blijft verboden.

Verder stelt hij dat een gemeente bij de Jehovah's getuigen vergelijkbaar is met een parochie. In Gent zijn er zo'n zes gemeenten, hij was destijds verbonden met de gemeente van Gent Noord. Wanneer iemand zich wenst terug te trekken, dient hij dit per aangetekend schrijven mee te delen aan het Lichaam van Ouderlingen van de gemeente waaraan men verbonden is. Dit wordt dan op de vergadering van de Ouderlingen aan de aanwezigen meegedeeld. De naam van de betrokkene wordt meegedeeld maar niet de reden. Deze mededeling vindt plaats in een zogenaamde Koninkrijkszaal tijdens een zondagsdienst. Zo'n Koninkrijkszaal is vrij toegankelijk voor iedereen. Vanaf dan weet iedereen wat hij moet doen. Aldus verklaart hij :

"Ik moet zeggen dat op basis van een Bijbelse passage wordt onderwezen om uitgeslotenen/teruggetrokkenen niet te begroeten. Het voorbeeld dat dikwijls aangehaald wordt is dat van een fruitkorf met een rotte appel. Men moet die verwijderen en contacten vermijden om zelf niet besmet te worden. Men mag dus geen sociaal contact meer hebben met een uitgeslotene of een teruggetrokkene. Doet men dat toch dan kan men zijn voorrechten verliezen binnen de gemeente. Daarmee bedoel ik dat men zijn functie als

secretaris, deurwachter, enzovoort kan kwijtspelen. Er is zeker sprake van een morele druk binnen de organisatie om alle sociaal contact te vermijden met een uitgeslotene/teruggetrokkene. Ik wil verduidelijken dat iemand kan uitgesloten worden of dat hij zich kan terugtrekken zonder dat hij zijn geloofsovertuiging heeft veranderd. Zo had ik zelf ook mijn geloofsovertuiging niet veranderd wanneer ik mij heb teruggetrokken. Het is gewoon door een richtlijn of een gebod binnen de gemeenschap te overtreden dat men op het matje geroepen wordt bij de ouderlingen, in geval van een ernstige overtreding komt men voor het gerechtelijk comité. Afhankelijk van de ernst van de overtreding en het al dan niet berouw tonen neemt dat comité een beslissing. De beslissing kan zijn ofwel het vergeven ofwel de uitsluiting. Eens besloten tot de uitsluiting wordt er een verbod opgelegd van sociaal contact met die persoon. Leden van de gemeente die toch contact zouden hebben met die persoon worden aangesproken aangezien dat als een overtreding van één van de regels gezien wordt.

Zoals ik al eerder verklaarde wordt de beslissing van uitsluiting of het bericht van terugtrekking bekend gemaakt aan de gemeenschap met uiteraard de vermelding om wie het gaat, zonder redenen of verdere informatie te geven. Alles wat binnen het gerechtelijk comité besproken is wordt niet meegedeeld.

Ik wil wel duidelijk stellen dat men kan uitgesloten worden voor een loutere overtreding van één van de regels van de gemeenschap zonder dat men daarvoor afstand doet van zijn geloof of verandert van geloofsovertuiging. De sanctie van uitsluiting wordt opgelegd doordat men de regels van de gemeenschap overtreedt en niet omdat men zijn geloof verliest. Het gaat wel om het niet naleven van religieuze voorschriften waardoor men uitgesloten wordt. Ik geef een voorbeeld : een jongeman heeft seks voor het huwelijk. Dit kan voor de Jehovah's getuigen niet en hij zal uitgesloten worden. Het is niet omdat die jongeman dat ene gebod overtreedt dat hij de geloofsovertuiging niet meer aanhangt. Het is misschien omdat hij zijn vriendin op dat moment niet wil teleurstellen. Af en toe komen die jongeren terug en worden ze weer opgenomen in de gemeenschap. Men kan dus uitgesloten worden naar aanleiding van een overtreding van één van de religieuze regels en/of het verlies van geheel of gedeeltelijk zijn geloofsovertuiging, maar ik wil duidelijk stellen dat het één het ander niet impliceert.

Hoe om te gaan met een uitgeslotenen/teruggetrokken wordt onderwezen, zowel op de zondagse besprekingen als in publicaties van de Jehovah's getuigen. De Jehovah's getuigen is een strikt hiërarchisch gestructureerde organisatie. Het hoogste orgaan is het hoofdbureau van Jehovah's getuigen: het besturende lichaam. Dit is een groep van een twaalfstal mensen. Dit bureau is gelegen in de USA, Pennsylvania. Er wordt op toegezien dat wereldwijd dezelfde regels gerespecteerd worden. Het is ook zo dat er geregeld wordt bijgestuurd en dat wordt voorgesteld als nieuw geestelijk licht. Bepaalde leerstellingen worden af en toe bijgesteld. Het is wel zo dat alles op het hoogste niveau beslist wordt en dat hetgeen men beslist voor de gehele wereld geldt. Er bestaan geen afzonderlijke richtlijnen per land. Ik ben niet op de hoogte van enig handboek of richtlijnen inzake wat mag en niet mag en welke straf of sanctie die daarop staat”.

- Verhoor Erik

Erik werd verhoord op 7 februari 2017. Hij verklaarde niet te weten of hij uitgesloten is. Hij heeft zichzelf nooit teruggetrokken en heeft ook geen officieel bericht ontvangen dat hij uitgesloten is. Hij heeft enkel tegen zijn vrouw gezegd dat hij niet meer meeding naar de vergaderingen. Hij veronderstelt dat hij uitgesloten is omdat andere Jehova's hem geen hand willen geven en hem mijden. Hij wordt ook door zijn vrouw volledig genegeerd. Verder verklaart hij:

"Hoe mijn 'uitsluiting' kenbaar werd gemaakt weet ik niet. Een feit is wel dat alle Jehovah's getuigen die ik ken mij mijden en wel sedert ik vragen beginnen stellen ben waarop ik geen antwoord kreeg en waarop ik dan niet meer naar de vergaderingen geweest ben. Dus moet dat toch minstens rondverteld zijn, hoe en door wie weet ik niet.

Het aanzetten, daarover kan ik het volgende zeggen : van bovenuit wordt opgelegd en onderwezen hoe men met uitgeslotenen en teruggetrokkenenen moet omgaan. Men legt uit dat men zo mensen sociaal moet isoleren. Er staan sancties op als men zich daaraan niet houdt: een gelovige die toch contact zou hebben met een uitgeslotene of teruggetrokkene, wordt zelf uitgesloten. Men kan voor elke niet toegestane afwijking uitgesloten worden. Zo ken ik een gezin die hun zoon eigenlijk verstoten hebben omdat hij homo was. Zijn broer en zus trokken voor hem aan en werden ook prompt verstoten. Het is dus zo dat er druk wordt uitgeoefend door de ouderlingen op de gemeenschap van de Jehovah's getuigen om de regels met betrekking tot de uitsluiting en de terugtrekking strikt na te leven. Er is een strikte controle op het sociaal isolement. Men dreigt van zelf sociaal geïsoleerd te worden als men zich niet houdt aan de gedragsregels ten opzichte van een uitgeslotene of teruggetrokkene. Er is duidelijk sprake van discriminatie op basis van een afwijkende geloofsovertuiging of/ en het niet meer strikt volgen van de regels. Van zodra men vervelende vragen begint te stellen of van zodra men een afwijkend gedrag vertoont (sic) kan men uitgesloten worden waarna onmiddellijk de machine van de uitsluitingspolitiek in gang schiet. Onmiddellijk wordt alle contact verbroken met de uitgeslotene of teruggetrokkene. Die wordt totaal sociaal geïsoleerd. De leden van de Jehovah's getuigen worden geïntimideerd om de sociale uitsluiting op te volgen op straffe van zelf uitgesloten te worden. Daar wordt strikt op toegezien door de Ouderlingen.

Er wordt overgegaan tot sociale isolatie wegens het feit dat men niet meer strikt de geloofsovertuiging aanhangt. Dit kan zich uiten door het stellen van kritische vragen of door het vertonen van niet toelaatbaar gedrag (vb. overspel, seks voor het huwelijk, roken, etcetera). Dus van zodra men de geloofsovertuiging niet rigoureus strikt meer aanhangt, door gedrag en/of kritische vragen, en dus in feite een afwijkende geloofsovertuiging heeft, kan men uitgesloten worden, met alle gevolgen van dien.

Er wordt in principe kenbaar gemaakt tegen wie de maatregel geldt. Ik heb gehoord dat de normale procedure is dat dit kenbaar gemaakt wordt tijdens een vergadering in de koninkrijkszaal. Deze vergaderingen zijn openbaar in die zin dat elke geïnteresseerde binnen mag. De regels van sociaal isolement moeten tegen elke uitgeslotene of teruggetrokkene strikt toegepast worden.

De Jehovah's getuigen worden aangezet om het sociaal isolement ten opzichte van uitgesloten of teruggetrokken strikt toe te passen. Vroeger wist ik dat niet, maar intussen heb ik veel informatie gevonden op internet waardoor ik zaken die ik vroeger niet begreep nu wel begrijp. Voor het jaar 2000 wist ik niet wat uitsluiting betekende. Daarna heb ik op internet gevonden hoe het in elkaar zit en kan ik verschillende gebeurtenissen een plaats geven, ik weet dit van op het internet of van uit documentaires. Zelf ben ik destijds daarvan niet in kennis gesteld."

- *Schriftelijke klacht Nicole*

Op 27 augustus 2017 verstuurde Patrick een mail aan de FGP die hij van Nicole ontving waarin ze zich benadeelde persoon verklaarde. Hierin schrijft ze dat ze in 2013 met alle Getuigenactiviteiten stopte en contact zocht met ex-getuigen. Ze deed vanuit burgerrechtelijk oogpunt niets verkeerd maar was het Getuigengebeuren beu. Haar man zette haar emotioneel en psychisch onder druk en verweet haar voor dronkenlap. Ze stelde vast dat ze in het voorjaar van 2017 werd uitgesloten. Ze voegde een briefje aan haar verklaring toe dat ze eind mei van haar buurvrouw zou hebben gekregen die Getuige is. Daarin staat te lezen dat deze buurvrouw Nicole niet op een onrespectvolle manier wil behandelen maar ze wil haar persoonlijke band met Jehovah's op geen enkele manier beschadigen. Ze stelt de beslissing van Nicole te zullen respecteren en ze hoopt dat ook zij haar beslissing kan plaatsen (stuk 54). Verder stelt Nicole dat al haar kinderen en hun partners met haar gebroken hebben. Ze voegde nog een afschrift van de sms'en die ze van haar man ontving toe en stelt dat ze moe gepest en getergd is. In deze sms'en staat onder meer te lezen: *"Ik moet constant van je horen hoe schandelijk het is dat je gemeden wordt en hoe je daar jouw verhaal ook steeds over aan anderen gaat doen. Maar wat je NIET vertelt is dat je ooit Jehovah, de Soeverein van het hele universum, voor eeuwig ONVOORWAARDELIJKE trouw hebt beloofd bij je opdracht en doop. Bij elke dooplezing in de loop der jaren werd je daar steeds aan herinnerd, zodat je niet kunt zeggen dat je de diepte en de ernst ervan niet wist"*.

- *Verhoor Ann*

Ann verklaarde in haar getuigenverhoor van 16 mei 2017:

"De dag dat ik mij teruggetrokken heb, verspreidde het nieuws zich als een lopend vuurtje onder de Jehovah's getuigen. De medeleerlingen die ook getuigen van Jehova waren hadden zelfs spreekverbod gekregen ten opzichte van mij. Het is niet één welbepaalde persoon die het opgelegd heeft, maar het wordt algemeen aangenomen omdat dit binnen de Getuigen van Jehovah zo onderwezen en opgelegd wordt. Er is zeer grote sociale controle en sociale druk op het naleven van hun regel dat men teruggetrokken leden moet mijden en dat men er geen contact mag mee hebben. Men wordt als het ware sociaal geïsoleerd. Diegenen van de Jehovah's getuigen die de regel van het sociaal isoleren van een teruggetrokkene niet zouden respecteren zouden op het matje geroepen worden. Het dient ook als afschrikmiddel voor diegenen die zouden overwegen om zich terug te trekken, zodanig dat ze deze stap niet

zouden zetten. Als je in die gemeenschap bent opgegroeid val je letterlijk in een zwart gat.

Deze discriminatie door sociaal isolement berust enkel op het feit dat men door zich terug te trekken in feite te kennen geeft geheel of gedeeltelijk de geloofsovertuiging niet meer te volgen. Deze uitsluitingspolitiek is dus enkel op basis van een afwijkende geloofsovertuiging en dient als intimidatie om u te dwingen om terug te keren. De leden van de gemeenschap worden ook geïntimideerd om het sociaal isolement na te leven of te doen naleven. Iedereen houdt iedereen in de gaten en alles wordt gesignaleerd naar hogerhand, naar de ouderlingen. De ouderlingen maken dat iedereen in het gareel loopt. Dat sociaal isolement wordt opgelegd ten aanzien van de groep van teruggetrokkenen of uitgesloten. Wat de uitgesloten betreft, hun namen worden afgeroepen in de koninkrijkszaal. Wat de teruggetrokkenen betreft, de namen worden binnen de gemeenschap gewoon doorgegeven, zoiets verspreidt zich als een lopend vuurtje.

Het sociaal isolement als drukkingsmiddel wordt onderwezen in de bijbelstudies. Daar wordt precies uitgelegd hoe men met een uitgeslotene of een teruggetrokkene moet omgaan. Als men zich niet aan die regels houdt wordt men op het matje geroepen. Er is een grote druk om deze regels na te leven.

Hoe om te gaan met een uitgeslotene/teruggetrokkene wordt onderwezen, zowel op de zondagse besprekingen als in publicaties van de Jehovah's getuigen. De Jehovah's getuigen is een strikt hiërarchisch gestructureerde organisatie. Het hoogste orgaan is het hoofdbureau van Jehovah's getuigen : het besturende lichaam. Dit is een groep van een twaalfstal mensen. Dit bureau is gelegen in de USA, Pennsylvania. Er wordt op toegezien dat wereldwijd dezelfde regels gerespecteerd worden. Het is ook zo dat er geregeld wordt bijgestuurd en dat dit wordt voorgesteld als nieuw geestelijk licht. Bepaalde leerstellingen worden af en toe bijgesteld. Het is wel zo dat alles op het hoogste niveau beslist wordt en dat hetgeen men beslist voor de gehele wereld geldt. Er bestaan geen afzonderlijke richtlijnen per land. Ik ben niet op de hoogte van enig handboek of richtlijnen inzake wat mag en niet mag en welke straf of sanctie die daarop staat”.

- Verhoor Kristine

Kristine verklaarde op 28 augustus 2017:

“In een vergadering in de koninkrijkszaal wordt aan het einde van de vergadering meegedeeld dat je geen deel meer uitmaakt van de Jehovah's getuigen. Iedereen weet dan wat ze moeten doen, dit wordt genoeg onderwezen, je word (sic) van dan af sociaal geïsoleerd.

Binnen de organisatie is er een grote druk op de leden om een uitgeslotene sociaal te isoleren. Je mag met een uitgeslotene geen enkel contact hebben, familiaal contact mag uitsluitend om een aantal zaken te regelen, maar geen gezellige onderonsjes. Als je deze regels niet volgt dan kan je gesanctioneerd worden door de ouderlingen in de gemeente. Die houden daarop toezicht en via de gemeenschap gaat de tamtam heel snel. Er bestaan

verschillende publicaties die verschenen zijn in de Wachttorenen en waarin wordt uitgelegd hoe je met een uitgeslotene moet omgaan. Deze sociale isolering is een discriminatie die enkel gebaseerd is op een afwijkende geloofsovertuiging al dan niet gepaard gaande met een aantal inbreuken op hun voorschriften hoe men zich moet gedragen en dergelijke. De ouderlingen houden alles nauwlettend in het oog en proberen iedereen in het gareel te doen lopen. Bij kleinere inbreuken worden er sancties uitgesproken en bij grotere inbreuken kan een uitsluiting volgen. Als een uitsluiting uitgesproken wordt dan volgt het sociaal isolement en dit alleen als gevolg van een afwijkende geloofsovertuiging. Dit sociaal isolement wordt gebruikt als drukingsmiddel om u terug te doen keren. Dan moet je wel je afwijkende geloofsovertuiging opzij zetten. De hele gemeenschap van de Jehovah's getuigen wordt aangezet om het sociaal isolement, die een vorm van discriminatie is, strikt na te leven. De uitsluiting - eens uitgesproken - zet een mechanisme in gang van sociale uitsluiting. Deze uitsluiting is enkel gebaseerd op een afwijkende geloofsovertuiging. Als gelovige mag men geen contact hebben met een uitgeslotene. Je wordt als geestelijk 'ziek' beschouwd en ze moeten zien dat ze niet besmet worden. Je bent in handen van de duivel, je bent gedemoniseerd.

De maatregel wordt uitgesproken jegens een welbepaalde persoon die met naam en toenaam in een openbare vergadering wordt vernoemd. Zodoende geldt dit opgelegd gedrag - sociale isolatie - jegens welbepaalde geïdentificeerde natuurlijke personen. In de gemeenschappen kent iedereen iedereen en verspreidt het nieuws zich als een lopend vuurtje.

De sociale isolatie wordt werkelijk opgelegd aan iedere uitgeslotene of teruggetrokkene en iedere gelovige wordt aangezet om dit te volgen op straffe van sanctionering. Het wordt genoegzaam onderwezen opdat iedere getuige zou weten wat hij moet doen. Door toedoen van de Jehovah's getuigen heb ik ook mijn zaak verloren, ik was zelfstandige in de verzorgingssector. Een aantal Jehovah's getuigen waren klant bij mij. Die heb ik zo goed als allemaal verloren wegens mijn uitsluiting. Bovendien was het voor mij emotioneel ondoenbaar om te blijven werken. Een van mijn zussen had haar zaak ook in hetzelfde gebouw. Om reden van eigenbelang heeft mijn zus - in het conflict die ik had dan had met de Jehovah's getuigen - gekozen voor mijn dochter en mijn schoonzoon. Ze hadden daar een kast besteld en ze dachten dat ze financieel verlies zou leiden moest ze voor mij aantrekken. Mijn dochter kwam daar dan over de vloer terwijl ze mij sociaal isoleerde. Dit was ondraaglijk voor mij en ik heb uiteindelijk mijn zaak in Genk opgegeven. Ik kan daar onmogelijk een exact bedrag oplakken qua financieel verlies.

- Verhoor Annelore

Deze getuige verklaarde zich officieel teruggetrokken te hebben. Volgens deze getuige wordt het door de gemeenschap van de Jehova's Getuigen opgelegd dat men geen contact mag hebben met uitgeslotenen of teruggetrokkenenen. Het is de bedoeling dat je zo tot inzicht komt. Dit sociaal isolement wordt gecontroleerd door de sociale controle en diegenen die er zich niet aan houden worden door de hiërarchie op het matje geroepen. Een voorbeeld is dat je niet meer aan eenzelfde tafel mag zitten, ook al zijn dit je eigen

kinderen. De gemeenschap wordt ook afgeraden om contacten met de buitenwereld te hebben. De uitgesloten en teruggetrokken worden in het openbaar bekend gemaakt. De gemeente van de Jehovah's getuigen legt op hoe men zich ten opzichte van deze personen moet gedragen en het sociaal isolement wordt opgedragen. Men wordt daartoe aangezet door de ouderlingen of het hoofdbureau die dit opdragen, hoe men zich moet gedragen wordt onderwezen op vergaderingen en daar is een strenge controle op. *"Ik wilde deze verklaringen afleggen omdat de buitenwereld niet goed beseft hoeveel leed de Jehovah's getuigen iemand aandoen die uit het gemeenschap stapt. Je staat alleen, je valt in een zwart gat en je toekomst is gehypothekeerd. Ze dirigeren je hele leven en als je uit stapt laten ze je vallen als een baksteen, meer nog, ze isoleren jou volledig van de andere leden van de gemeenschap"*.

- Verklaring Oriana en Matthias (OK 6)

Oriana verklaarde dat haar leven drastisch veranderde na de uitsluiting van haar vader Patrick . Aldus werd zij niet uitgenodigd op huwelijksfeesten van familieleden, haar grootouders daagden niet meer op recitals op waar zij viool speelt. Zij zou voortdurend geconfronteerd worden met het uitsluitingsbeleid dat door de Getuigen van Jehovah wordt gevoerd. Zijzelf is niet uitgesloten maar zou wel door de ouderlingen per brief onder druk gezet worden om zich terug te trekken, ook omdat ze sinds 1 april 2012 ongehuwd samenleeft met haar verloofde Matthias . Deze brief blijkt niet te zijn gevoegd aan het strafdossier.

Matthias verklaarde onder druk van zijn ouders en ouderlingen per sms te hebben laten weten dat hij zich terugtrok. Sindsdien zou hij behandeld worden als een uitgesloten lid. Zijn ouders vertonen geen enkele interesse meer in hem. Hij stelt dat het enkel de uitsluitingsregel is die ervoor zorgt dat hij en zijn familie gescheiden zijn van elkaar. Hij wijst erop dat zijn vader Ouderling is en zijn verantwoordelijkheid dreigt te verliezen indien bekend zou worden dat hij omgang heeft met zijn uitgesloten zoon. Deze bedreiging vormt volgens hem een extra mentale grendel waarachter zijn ouders gevangen zouden gehouden worden.

- Getuigenissen Linda , Ronald , Jenny , Pascal

Uit de schriftelijke verklaring van Linda blijkt dat zij vooral het partnergeweld van haar man aanklaagt en haar vermoeden van misbruik van de kinderen door haar man. Haar ex zou een bevoorrechte positie als ouderling hebben, haar dochter en man zouden nog steeds bij de Getuigen zijn. Ze stelt geen contact meer te hebben met haar (klein)kinderen.

Ronald schrijft in zijn verklaring onder meer dat de ouderlingen (rechters) een onmenselijke macht hebben, wie niet luistert wordt uitgesloten. Ze creëren een machtscultuur, ze overtreden veel universele rechten van de mens. Ze maken huwelijken en

familiebanden stuk door hun verbodsregels. Velen lopen volgens hem met vernederingen maar durven niet te praten omdat ze denken dat God hen dan zal vernietigen.

- *Schriftelijke verklaring Jenny*

Op 13 maart 2018 maakte Patrick [redacted] aan de FGP een verklaring over die hij van Jenny [redacted] per e-mail ontving. Ze verklaarde via haar moeder Getuige van Jehovah te zijn geworden en hierdoor beknot te zijn geweest om verder te studeren. Op 21-jarige leeftijd werd ze uitgesloten omdat zij bij haar eerste man wegging voor een andere man. Sindsdien heeft ze haar zus, haar man en hun kinderen niet meer gezien alsook haar moeder niet meer. Ze heeft zich al die jaren 'dader' gevoeld terwijl ze nu beseft het slachtoffer te zijn van een manipulatieve organisatie die principes misbruikt om families te verdelen en mensen 'geestelijk' te vermoorden die niet denken als zij.

- *Verklaring Pascal*

Pascal [redacted] verklaarde dat hij deel uitmaakte van de gemeenschap in St.-Niklaas Noord. Toen hij na een studie over de leer vragen begon te stellen over de doctrines, sloeg de sfeer om en werden de leden van de gemeente gewaarschuwd om hem te mijden. Hij werd nooit gedoopt. Ook zijn moeder die niet meer naar de bijeenkomsten gaat, wordt totaal genegeerd door haar broeders en zusters.

- *Verhoor beklagde VZW Christelijke Gemeente van Jehovah's Getuigen*

Met kantschrift van 20 september 2017 verzocht de behandelend substituut de FGP over te gaan tot verhoor van de strafrechtelijke verantwoordelijken, minstens de Voorzitter en de secretarissen van de VZW Christelijke Gemeente van Jehovah's Getuigen in hun hoedanigheid van verdachte: "*meer bepaald met betrekking tot de dwingende wijze waarop de discriminerende gedragscode binnen de geloofsgemeenschap aan de leden ervan wordt opgelegd*". Vervolgens worden enkele onderzoeksdaeden in het bijzonder opgesomd (stuk 115).

Uit het proces-verbaal van 25 mei 2018 blijkt dat een uitnodiging tot verhoor als verdachte (Salduz 3) verstuurd werd naar enkele bestuursleden van de VZW Jehovah's Getuigen, meer bepaald: Lodewijk [redacted] (voorzitter van de vereniging), Toffoli [redacted] (Voorzitter Raad van Bestuur) en David [redacted] (secretaris). Een afspraak voor verhoor werd gemaakt voor eind april 2018.

Enkele dagen voor de geplande afspraak werd de FGP opgebeld door David [redacted] die meedeelde dat zij, na raadpleging van een raadsman, meer tijd vroegen om zich voor te bereiden. Ze zouden de FGP contacteren als ze met hun voorbereiding klaar waren. Hun raadsman zou hen meegedeeld hebben dat de zaak ernstiger was dan dat zij dachten. Op 25 mei 2018 ontving de FGP een brief van David [redacted]

namens de beklaagde. In deze brief wordt onder meer gesteld:

“Sta ons alstublieft toe om de religieuze overtuiging en gebruiken van Jehovah's Getuigen met betrekking tot 'uitsluiting' en 'terugtrekking' toe te lichten.

Jehovah's Getuigen hebben geen regels maar veeleer een religieuze overtuiging en gebruiken. Eén van deze overtuigingen is dat wij vasthouden aan de Bijbelse richtlijnen en instructies betreffende hoge morele maatstaven van heiligheid. Dit voorkomt dat morele verontreiniging de christelijke gemeente binnendringt. (1 Korinthiërs 5:6; 1 Petrus 1:14-16) Het religieuze gebruik van uitsluiting is een intern kerkelijk gebruik waarover de rechtbanken geen jurisdictie hebben. Dit gebruik heeft ook als doel om een onberouwvolle zondaar ertoe te bewegen zijn leven opnieuw in harmonie te brengen met de rechtvaardige Bijbelse maatstaven (Hebreeënen 12:7-11). Dit betreft dus een louter religieuze en geestelijke aangelegenheid.

•Terugtrekking gebeurt wanneer een gedoopt lid van de gemeente er bewust voor kiest zijn geloof te verloochenen door dit te verzoeken of door zijn handelingen te kennen geeft dat hij niet langer als een Getuige van Jehovah wenst bekend te staan.

•Het is de Bijbel die uiteenzet hoe christenen met uitgeslotenen dienen om te gaan (1 Korinthiërs 5:11-13; 2 Johannes 10, 11), en deze apostolische vermaningen vormen een integraal onderdeel van onze religie. Uitgeslotenen zijn altijd welkom op onze religieuze vergaderingen in de Koninkrijkszaal waar ze kunnen luisteren naar Bijbelse besprekingen die hen kunnen helpen tot inkeer te komen. Indien zij dit wensen kunnen zij ook een verzoek doen om terug een lid van de christelijke gemeente te worden.

•De relatie tussen een uitgesloten persoon en zijn familie is een persoonlijke aangelegenheid waar het Belgische bijkantoor van Jehovah's Getuigen en onze wettelijke vereniging buiten staat. Uitsluiting verbreekt de geestelijke band tussen een uitgeslotene en de leden van de christelijke gemeente, maar de bloedband blijft bestaan. Als familieleden die lid zijn van de christelijke gemeente verkiezen hun omgang met een uitgeslotene te beperken, verkiezen zij uit vrije wil de Bijbelse maatstaven toe te passen al of niet met iemand om te gaan.

•Een mededeling over een uitsluiting gebeurt discreet en slechts één keer door plaatselijke ouderlingen (niet door het Belgische bijkantoor of onze wettelijke vereniging). Dergelijke mededeling licht de plaatselijke gemeente erover in dat de betrokkene niet langer één van Jehovah's Getuigen is, maar bevat geen informatie omtrent de reden waarom iemand niet langer een Getuige van Jehovah is, noch of hij is uitgesloten of is teruggetrokken. Hoewel een uitgeslotene het recht heeft om zijn eigen persoonlijke keuzes te maken en te leven zoals hij wenst, is het een onloochenbaar recht dat elke groep mag verwachten dat haar leden de waarden en maatstaven van de groep zullen hooghouden.

De religieuze geloofsovertuiging van Jehovah's Getuigen worden ook uiteengezet op onze officiële website, www.jw.org.

Zoals de Openbare Aanklager ongetwijfeld weet, waarborgt de Belgische Grondwet in Artikel 19 "vrijheid van eredienst, de vrije uitoefening ervan, alsmede de vrijheid om op elk gebied

zijn mening te uiten." Artikel 21 zegt dat "De Staat niet het recht [heeft] zich te bemoeien" met de interne aangelegenheden van een godsdienst.

Ook Artikel 9 en 11 van de Europese Verdrag van de Rechten van de Mens garandeert vrijheid van religie en vereniging in België. Dit omvat het recht van religieuze gemeenschappen om leden uit te sluiten."

Verder wordt in de brief verwezen naar verschillende rechtspraak in België waarin bevestigd zou worden dat het religieuze gebruik van uitsluiting van Jehovah's Getuigen onder de toepassing van artikel 9 EVRM valt. De brief eindigt vervolgens met: *"We zouden het waarderen indien u deze inlichtingen aan de Openbare Aanklager wil overmaken, gezien hij, naar we begrijpen, de autoriteit heeft om dit onderzoek te beëindigen. In het licht van de feiten en de wetten die hierboven zijn genoemd, verzoeken wij de Openbare Aanklager beleefd dit onderzoek te beëindigen. Indien de Openbare Aanklager nog steeds vindt dat er voldoende grond is om ons te verhoren betreffende dit 'misdrijf', zouden we het waarderen wie deze aanklacht heeft gemaakt en wat de precieze gronden voor deze aanklacht omvatten".*

A.2. REFERTE II

Op 4 september 2019 gingen Cecile , Benny en Ruth over tot rechtstreekse dagvaarding van de beklagde. In deze dagvaarding zet Cecile samengevat uiteen dat zij 40 jaar geleden lid werd van de Getuigen van Jehovah waardoor zij volledig vervreemde van haar familie en zij opgeslokt werd in de gemeenschap. In 2013 onderzocht haar zoon Pascal op kritische wijze de werking van de gemeenschap waaronder het seksueel misbruik binnen de gemeenschap; de vragen hierover aan de ouderlingen en kringopziemers werden slecht onthaald. De familie zou vervolgens op het podium van de Koninkrijkszaal afgeroepen geweest zijn als 'van slechte omgang'. Sindsdien kwam zij in een sociaal isolement en in een depressie terecht. Haar huisarts Dr. Moens bevestigt in een medisch attest: *"Bij navragen van de oorzaak van deze toch wel verontrustende klachten vertelde ze me dat de angst en de spanning begonnen is nadat zij uit Jehova-sekte was gezet. Zij werd door deze mensen verketterd als in handen zijnde van Satan. Haar vroegere vrienden mochten geen contact meer hebben met haar. Zij is door de Jehova-sekte ook sociaal geïsoleerd geraakt. Zij is enorm bang geworden van de leden van Jehova en vindt ook nergens begrip en steun meer van haar vroegere vrienden. Deze angst en isolatie grijpt deze vriendelijke dame aan, waardoor al deze symptomen worden veroorzaakt. Voor mij, als haar arts, is er een duidelijk verband tussen haar problemen met Jehova en haar ernstige lichamelijke en psychische klachten".*

Benny stelt dat hij op 17 april 1982 gedoopt werd als Jehovah's Getuige en op 3 mei 1984 met Ruth huwde. Op 12 mei 2013 kozen zij ervoor om zich aan te sluiten bij een evangelische kerk. Op 5 november 2015 werd hun uitsluiting bekend gemaakt in de gemeenschap te Blankenberge; de jaren nadien zijn gekenmerkt door stress, slapeloze

nachten, afkeurende blikken en vernederingen; hij ervaarde een grote vijandschap en afschuw.

Ruth stelt sedert haar uitsluiting van 5 november 2015 haar ouders (die om de hoek zouden wonen) en haar zus niet meer gezien te hebben; zij kent de kinderen van haar zus niet. Ze legt een medisch attest voor waaruit blijkt dat haar huisarts Dr. Van Hulle onder meer bevestigt dat: *“Deze lange lijst van klachten ressorteren alien (sic) onder de diagnose chronische hyperventilatie. Deze psychosomatische toestand ontstaat meestal in emotioneel beladen situaties bv na sterfgeval, ontslag, gedwongen verhuis, al dan niet gedwongen afscheid”*.

A.3. REFERTE III

Op 16 februari 2021 ging Daniël tevens over tot rechtstreekse dagvaarding van de beklaagde. In deze dagvaarding stelt hij bij zijn gelovige grootmoeder opgegroeid te zijn met de geloofsovertuiging van de Jehovah's Getuigen. Hij liet zich tot getuige dopen op 21-jarige leeftijd en werd toen officieel lid. Met de tijd kon hij zich nog moeilijk verzoenen met de dogma's en richtlijnen en stelde hij deze in vraag. Hij woonde gaandeweg de vergaderingen niet meer bij en nam niet langer deel aan de predikingsactiviteiten. In 1996 overleed zijn grootmoeder, toen hij de dienst voor zijn grootmoeder wou bijwonen, werd hij de deur gewezen en riepen ze *“een Satan hoort hier niet thuis”*.

In 2011 werd hij thuis door ouderlingen benaderd met als doelstelling hem te overhalen om terug te keren naar de geloofsgemeenschap en ook zijn vrouw kennis te laten maken met het geloof. In november 2011 werd zijn lidmaatschap hersteld en liet ook zijn vrouw zich dopen in 2013. Zowel hijzelf als zijn vrouw kregen het nadien moeilijk met de praktijken en restricties die opgelegd werden, in het bijzonder stootte het gezag van sommige ouderlingen waaraan strikt gehoorzaamd diende te worden hem tegen de borst; er was geen sprake van wederzijds respect. Vanaf 2019 waren hij en zijn vrouw niet langer van tel en werden zij in 2020 volledig in de steek gelaten. In mei 2020 liet hij aan de gemeenschap weten dat hij en zijn vrouw zich uit de gemeenschap wilden terugtrekken, een week later werden zij opnieuw aangesproken door twee ouderlingen met de opdringerige boodschap dat zij hun schrijven dienden te herroepen en hun lidmaatschap herstellen; hij herriep vervolgens zijn schrijven. Sedertdien werd hij regelmatig benaderd door Ivo Urbanski die hem van dichtbij opvolgde in het kader van zijn herstel van zijn lidmaatschap; hij ervaarde dit als zeer aanvallend en bedreigend. In juli 2020 vernam hij van zijn tante dat hij in de Koninkrijkszaal werd afgeroepen als uitgeslotene. Hij stelt dat een uitgeslotene in volledig sociaal isolement wordt gedwongen aangezien de Getuigen van Jehovah geen omgang meer mogen hebben met deze persoon. Het geldt als een contactverbod dat ook van toepassing is op de familieleden; een ex-lid wordt aanzien als een *“afvallige of slechte omgang”* die de leer van Jehovah heeft verloochend; ze worden voorgesteld als een *“onwaardig persoon”*. Als uitgeslotene bleef hij contact houden met zijn hulpbehoevende ouders die Jehovah's Getuigen zijn; hij beperkte zijn contacten met zijn naaste familie maar voerde geen gesprekken over geestelijke zaken; hij hield zich aan de onderrichtingen van de Jehovah's

Getuigen en deed zijn best om humaan te handelen ten opzichte van zijn hulpbehoevende ouders. Hij stelt door de feiten persoonlijke schade te hebben geleden. Gedurende vele jaren heeft hij een aantasting van zijn psychische integriteit dienen te ondergaan waardoor hij psychische problemen en psycho-emotionele stress heeft ondergaan hetgeen zich tevens veruitwendigde in lichamelijke klachten zoals migraine en maagklachten met ziekenhuisopnames tot gevolg. Ter staving daarvan legt hij een attest van neuroloog Tillemans voor waaruit onder meer blijkt *“En is belangrijke psycho-emotionele stress als gevolg van aanslepend conflict met organisatie Jehovah’s Getuigen”*. Hij stelt verder nog dat het veel moed vergt van een ex-Jehovah Getuige om zich tegen de beklagde te stellen.

De rechtbank slaat verder geen acht op de e-mails die de heer Urbanski naar Daniël zou hebben verstuurd daar deze het voorwerp blijken uit te maken van een nog lopend strafonderzoek en de inhoud ervan niet relevant is voor de beoordeling van de thans aan de beklagde ten laste gelegde feiten.

A.4. DE BURGERLIJKE PARTIJEN

Levi

Uit de nota van de burgerlijke partij Levi blijkt dat hij sedert zijn geboorte tot eind december 2017 Getuige van Jehovah was; ook zijn zus Sylvia groeide binnen de groepering op. In 2000 huwde hij met Jessy wiens vader ouderling is; uit het huwelijk zijn twee kinderen geboren. In 2017 liep het huwelijk teneinde en heeft hij een nieuwe relatie met een vrouw die niet-Getuige is, hij nam toen de beslissing om uit te treden. Sedert de scheiding heeft hij nog een beperkt contact met zijn kinderen, zijn zus werd uitgesloten in 2003 omdat zij na haar huwelijk ongehuwd samenwoonde met een nieuwe partner; pas sedert zijn eigen uitsluiting in 2017 heeft hij opnieuw contact met zijn zus. Hij verwijst naar een verklaring die hij aflegde bij het I.A.C.S.S.O. waaruit onder meer blijkt dat er verschillende sancties worden gehanteerd bij niet-conform gedrag waaronder het niet meer actief kunnen deelnemen aan het verloop van een vergadering tot de zwaarste sanctie zijnde de uitsluiting. Hij stelt dat uitsluiting hetzelfde is als het plegen van een sociale dood; ook in het geloof was er voor die persoon geen toekomst meer. Een terugkeer hangt immers af van de goedkeuring van een rechterlijk comité en kan gepaard gaan met een aantal tijdelijke restricties: *“het rechterlijk comité werkte echt als een rechtbank binnen de organisatie, de motivering was dat dit gebeurde als beschermingsmaatregel voor de andere leden van de gemeenschap”*.

Verder stelt hij nog dat een uitgeslotene op hogere instructie van de organisatie sociaal geïsoleerd wordt en beschouwd wordt als een afvallige, een zwakkeling of een kind van Satan. Alle actuele leden mijden hem als de pest; hij ontbeert elke vorm van menselijk respect en waardigheid vanwege de Jehovah’s Getuigen, zelfs van zijn eigen familieleden. Hij verwijst naar een medisch attest van psycholoog en psychotherapeut Dierickx waaruit blijkt dat de uitsluiting zorgde voor onder meer een breuk met zijn dochter in juni 2018 en het oplopen van een depressie; hij raadpleegde deskundige hulp wegens

zelfmoordgedachten; hij heeft angst om contact te verliezen met zijn zoon.

De overige burgerlijke partijen

Voor wat betreft de overige burgerlijke partijen zijnde Patrick , Belinda , Oriana , Delina en Matthias kan verwezen worden naar hun reeds hierboven geciteerde verklaringen.

B. BESPREKING VAN DE TENLASTELEGGINGEN

B.1. VOORAFGAAND

B.1.1. De neutraliteits- en onpartijdigheidsplicht van de staat in religieuze aangelegenheden

De beklagde stelt in haar conclusies dat indien de rechtbank de tenlasteleggingen bewezen zou verklaren, dit een schending zou zijn van de plicht van de staat tot neutraliteit en onpartijdigheid en van de artikelen 9, 10 en 11 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

Artikel 9 EVRM (het recht op vrijheid van godsdienst)

De rechtbank is zich ervan bewust dat de *strafrechtelijke* beoordeling van de wijze waarop de uitsluiting van personen publiekelijk wordt bekend gemaakt, de wijze waarop het uitsluitingsbeleid wordt gepropageerd en onderricht, geen vanzelfsprekende opdracht is aangezien deze handelingen zich in de vrijheid van gedachte, geweten en godsdienstvrijheid beschermd door artikel 9.1 EVRM bevinden. De neutraliteits- en onpartijdigheidsplicht van de staat in religieuze aangelegenheden verbiedt bovendien de staat om een oordeel te vellen over de legitimiteit van de geloofsovertuigingen of over de manier waarop deze worden uitgedrukt.

Echter, de plicht in hoofde van de staat om zich neutraal en onpartijdig op te stellen is niet absoluut.

Artikel 9.2 EVRM bepaalt: *“De vrijheid van godsdienst of overtuiging te belijden kan aan geen andere beperkingen zijn onderworpen dan die welke bij de wet zijn voorzien, en die in een democratische samenleving nodig zijn voor de openbare orde, gezondheid of zedelijkheid of de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen”.*

Een staat kan zich wel degelijk mengen in de autonomie van de geloofsgemeenschappen wanneer deze inmenging beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte waarbij er een redelijk verband van evenredigheid moet bestaan tussen het nagestreefde wettelijke doel enerzijds en de beperking van die vrijheden anderzijds. Er moeten ernstige

en dwingende redenen bestaan om dergelijke inmenging van de staat te rechtvaardigen, ook in de keuzes die individuen (waartoe zowel natuurlijke als rechtspersonen behoren) maken op grond van hun persoonlijke autonomie om zich naar religieuze voorschriften te gedragen.

In toepassing van paragraaf 2 van artikel 9 EVRM kan een inmenging derhalve slechts worden gerechtvaardigd wanneer deze keuzes onverenigbaar zijn met de onderliggende grondbeginselen van het Verdrag of wanneer deze keuzes door geweld of dwang worden opgelegd aan de gelovigen, tegen hun wil (zie tevens EHRM (1^e afd.) 10 juni 2010, <http://echr.coe.int> (22 oktober 2010); JDE 2010, afl. 171,230.

In deze zaak beogen noch het Openbaar Ministerie noch de rechtstreeks dagende partijen met de vervolging van de beklaagde een vonnis te bekomen waarbij de rechtbank zich uitspreekt over de legitimiteit van religieuze overtuigingen of de wijze waarop deze tot uitdrukking worden gebracht en waartoe de beslissing tot uitsluiting behoort. Dit blijkt zeer duidelijk uit de door het Openbaar Ministerie afgelijnde feiten zoals omschreven onder de tenlasteleggingen A, B, C en D en waar de rechtstreeks dagende partijen en de burgerlijke partijen zich hebben bij aangesloten zonder deze feiten verder uit te breiden naar omschrijving toe. Ook Patrick heeft in zijn verklaring van benadeelde persoon van 19 maart 2015 duidelijk gesteld dat: *‘het is evenwel niet de uitsluiting als dusdanig die beoogd wordt met huidige klacht, doch wel het beleid van Jehovah’s Getuigen dat erin bestaat de uitgeslotene te belasteren, beledigen en discrimineren’* (pagina 3 van zijn klachtneerlegging).

Deze rechtbank beschikt derhalve wel degelijk over de bevoegdheid om de aan haar voorgelegde feiten te toetsen aan de wettelijke restricties van de Antidiscriminatiewet.

Artikel 10 EVRM (het recht op vrijheid van meningsuiting)

De beklaagde stelt tevens in haar besluiten dat de vervolging en de aanklacht tegen haar in strijd is met artikel 10 van het EVRM en de rechtbank zich ook wat betreft deze gewaarborgde rechten zich neutraal en onpartijdig dient op te stellen.

Het recht op vrije meningsuiting is een universeel recht waarbij over de naleving ervan nauwlettend moet worden gewaakt. Doch ook dit universeel recht kan worden begrensd door de wetgever om rechten en vrijheden van anderen te vrijwaren of om het behoorlijk functioneren van de democratische samenleving te waarborgen. Een dergelijke rechtmatige beperking is voorzien in artikel 10.2 EVRM en de Antidiscriminatiewet van 10 mei 2007. Meer bepaald is het uiten van een mening strafbaar indien hiermee wetens en willens openbaar wordt aangezet tot discriminatie, haat of geweld jegens één of meer personen wegens één van de in de wet opgesomde criteria. Aanzetten tot haat, segregatie, discriminatie of geweld op grond van een van de criteria vermeld in de Algemene Discriminatiewet kan strafbaar gesteld worden bij wet, zonder dat er sprake is van een schending van de vrijheid van meningsuiting. Door de vereiste dat er sprake moet zijn van een bijzondere wil om aan te zetten tot discriminatie, segregatie, haat of geweld, wordt vermeden dat louter spottende uitlatingen, meningen en elke uiting die, bij gebrek aan het

vereiste bijzonder opzet, behoort tot de vrijheid van meningsuiting (zie tevens GwH 12 februari 2009, nr. 17/2009).

Artikel 10.2 EVRM bepaalt dat de uitoefening van de vrijheid van meningsuiting kan worden onderworpen aan bepaalde formaliteiten, voorwaarden, beperkingen of sancties, als die bij wet worden voorzien, en nodig zijn in een democratische samenleving, onder meer tot bescherming van de goede naam of rechten van anderen.

Deze rechtbank beschikt derhalve wel degelijk over de bevoegdheid om de aan haar voorgelegde feiten te toetsen aan de wettelijke restricties van de Antidiscriminatiewet.

Artikel 11 EVRM (het recht op vrijheid van vergadering en vereniging)

De beklaagde stelt verder dat een veroordeling van de beklaagde voor het toepassen van haar religieuze geloofsovertuiging inzake uitsluiting, terugtrekking en mijding, de vrijheid van vergadering zou belemmeren. Immers, wanneer verenigingen worden gevormd door mensen die, ondersteund door bepaalde waarden of idealen, gemeenschappelijke doelen nastreven, zou het in strijd zijn met de effectiviteit van de vrijheid die van toepassing is als zij geen controle hadden over hun lidmaatschap. Het is een individuele uitdrukking van het recht op vrijheid van vereniging, dat heel duidelijk de vrijheid om zich niet te verenigen omvat.

Ook hier kan de rechtbank wel degelijk de door het Openbaar Ministerie omschreven handelingen in de tenlasteleggingen A tot en met D waarbij de rechtstreeks dagende partijen en de burgerlijke partijen zich hebben aangesloten, toetsen aan de wettelijke restricties van de Antidiscriminatiewet. Artikel 11.2 EVRM bepaalt immers dat de uitoefening van de vrijheid van vergadering en vereniging kan worden getoetst aan wettelijke restricties en die in een democratische samenleving nodig zijn in het belang van onder meer de bescherming van de openbare orde en het voorkomen van strafbare feiten of de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

Het is ook in het licht van deze restricties dat deze rechtbank zich wel degelijk kan inmengen en de bevoegdheid heeft om te oordelen over de aan de beklaagde ten laste gelegde misdrijven.

B.1.2. De toerekenbaarheid aan de beklaagde

De verdediging van de beklaagde werpt op dat de vervolgte misdrijven haar als rechtspersoon niet toerekenbaar zijn. Zij stelt daarbij onder meer enkel een logistieke vereniging te zijn en geen inhoudelijke rol te vervullen met betrekking tot religieuze standpunten (randnummer 26 -30). De religieuze regels en procedures zijn gebaseerd op de Bijbel en worden verklaard in de verschillende religieuze publicaties van Jehovah's Getuigen. Het zijn de individuele gelovigen die hun persoonlijke religieuze geweten volgen en zelf beslissen om al dan niet minder of helemaal niet om te gaan met uitgesloten of getuigen

die zich vrijwillig hebben teruggetrokken. De beklagde stelt dat zij niet de religie is van Jehovah's Getuigen, zij erkent het beginsel van persoonlijke verantwoordelijkheid van haar gelovigen. De geloofsovertuigingen en praktijken van Jehovah's Getuigen met betrekking tot de uitsluitingsregeling en het "mijden" zijn gebaseerd op hun begrip van bepaalde Bijbelse geboden.

De rechtbank oordeelt dat de aan de beklagde ten laste gelegde misdrijven haar wel degelijk toerekenbaar zijn op grond van de hierna vermelde redenen.

Het bestraffen van misdrijven gepleegd in het kader van een rechtspersoon gebeurt via een mechanisme dat 'toerekening' wordt genoemd. Toerekening betekent dat er een juridisch verband wordt gelegd tussen een bepaald strafbaar feit en de (natuurlijke persoon of rechts)persoon die ervoor verantwoordelijk wordt geacht. In eerste instantie gaat het om een materiële of oorzakelijke band, daarnaast moet het misdrijf ook op subjectief en moreel vlak worden toegerekend. Rechtspersonen beschikken wel degelijk over een eigen wil, die een bron van misdrijven kan zijn hoewel zij de facto via individuen handelen (zie tevens Cass. 23 december 2008, P.08.0587.N). De rechtbank moet daarbij nagaan of er een eigen corporatief schuldpatroon aanwezig is dat meer is dan de som van de individuele schulddelen van de natuurlijke personen (zie tevens Waterinckx, P., *"De strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de rechtspersoon en zijn leidinggevenden"*, Intersentia, 2011, randnummer 103).

De rechtbank stelt vast dat uit de gegevens die haar worden voorgelegd, komt vast te staan dat de beklagde (in navolging van de instructies van de hoofdzetel in de VSA) de wijze van onderrichtingen (waartoe het uitsluitingsbeleid behoort) op eenvormige wijze instrueert aan de lokale geloofsgemeenschappen van de Getuigen van Jehovah verspreid in ons land.

De rechtbank steunt zich daarbij op stuk 5 van de burgerlijke partij . Uit de gecoördineerde statuten van deze verschillende plaatselijke vzw's blijkt dat hun statutaire doelstellingen in overeenstemming moeten zijn met de doelstellingen en het beleid van de beklagde: ***'De vereniging heeft tot doel de activiteit te bevorderen van christenen die bekend staan als "Jehovah's Getuigen", in harmonie met de doelstellingen van de vereniging zonder winstoogmerk "Christelijke Gemeente van Jehovah's Getuigen" met ondernemingsnummer 0411.002.361'***.

Uit de statuten van de beklagde blijkt dat zij ondernemingsnummer 0411.002.361 heeft. Het staat dan ook vast dat het beleid van de beklagde gezaghebbend is voor de lokale vzw's die aan haar ondergeschikt zijn. Op basis hiervan besluit de rechtbank dat de stelling van de beklagde dat zij slechts één van de 170 vzw's is die gebruikt worden door de Jehovah's Getuigen in België om bezit te houden van religieus eigendom (de Koninkrijkszalen) en zij derhalve enkel een logistiek doel heeft, geen steek houdt.

Verder blijkt uit artikel 2 van de statuten van de beklagde (zoals voorgelegd in de kaft vormstukken van het strafdossier) dat de beklagde in de aanhef van de omschrijving van haar statutair doel stelt dat zij onder meer als doel heeft de publieke waarheden met betrekking tot het Koninkrijk van Jehovah volgens Jezus Christus te verkondigen door middel

van publicaties en geschriften *“en door het verkondigen van de biblieke waarheid en het onderwijzen ervan aan hij die Heilige Geschriften wil kennen”*.

Het spreekt verder voor zich dat het algemeen propageren van het uitsluitingsbeleid en het onderrichten van dit uitsluitingsbeleid binnen de lokale geloofsgemeenschappen in het licht van de leer van de Getuigen van Jehovah en de publieke bekendmaking van uitsluitingen van ex-Gelovigen op openbare vergaderingen in de lokale Koninkrijkszalen, evenzeer behoort tot het statutair doel van de beklaagde nu dit deel uitmaakt van het verkondigen van de biblieke waarheid en het onderwijzen ervan, zoals omschreven in artikel 2 van de statuten van de beklaagde.

Verder blijkt uit de voorliggende eensluidende verklaringen van de rechtstreeks dagende partijen en burgerlijke partijen en de door hen aangebrachte stukken, dat de beklaagde wel degelijk gedragslijnen oplegt omtrent de wijze waarop het uitsluitingsbeleid door haar individuen (leden) toegepast moet worden.

Dat dit uitsluitingsbeleid niet voor individuele interpretaties door de gelovigen vatbaar is, blijkt in het bijzonder uit stuk 10 van Patrick en stuk 5 van de burgerlijke partijen zijnde audiovisuele opnames van een Jehovah Congres, dat door deze rechtbank werd bekeken. Uit deze opnames komt ontegensprekelijk vast te staan dat deze gedragslijnen van hogerhand worden onderricht aan de gelovigen en op een gebiedende wijze aan hen worden opgelegd. In dit verband steunt de rechtbank onder meer op de mondelinge onderrichting op het Congres dat de Getuigen van Jehovah *‘geen valse hoop moeten hebben dat zij kunnen terugkeren na een uitsluiting’, ‘dat zij niet samen kunnen tafelen met niet-Gelovigen’* en dat ex-Gelovigen *“vermeden moeten worden als de pest daar zij de pest zijn”*.

Dergelijke onderrichtingen ondermijnen wel degelijk elke individuele gewetensvrijheid in hoofde van de gelovige over de wijze waarop zij met een uitgeslotene willen/kunnen omgaan op straffe van zelf uitgesloten te worden. Deze vaststelling wordt ten andere ondersteund door stuk 16 van UNIA waaruit blijkt dat in het leven van de Getuige de CGJG (zijnde de beklaagde) centraal staat en dat deze CGJG een grote druk en sociale controle op de individuen die deel uitmaken van de geloofsgemeenschap in België uitoefent.

Ten slotte steunt de rechtbank zich tevens op de schriftelijke verklaring van David in zijn brief aan het Parket waarin hij er wenst op te wijzen dat hun wettelijke vereniging gelegen is in het juridisch arrondissement Brussel, zijnde het maatschappelijk adres van de beklaagde. Hierdoor geeft David zelf aan dat deze rechtspersoon de verantwoordelijke rechtspersoon is.

Het gegeven dat de onderrichtingen geïnstrueerd worden vanuit de VSA en de lokale entiteiten deze onderrichtingen strikt dienen toe te passen en zij derhalve niets uitvinden, is niet relevant. De beklaagde wordt immers op grond van artikel 66 Sw vervolgd als (mede)dader voor de haar ten laste gelegde misdrijven.

De aan de beklaagde ten laste gelegde misdrijven, in zoverre bewezen, zijn derhalve zowel

materieel als moreel toerekenbaar aan de beklaagde als rechtspersoon.

B.2. BESPREKING VAN DE TENLASTELEGGINGEN IN DE ZAAK ONDER REFERTE I, II en III

Het Openbaar Ministerie dagvaardt de beklaagde voor inbreuken op artikel 22, 1°, 2°, 3°, 4° van de Antidiscriminatiewet van 10 mei 2007. De saisine van de rechtbank is beperkt tot de beoordeling van de volgende feiten:

- het aanzetten tot discriminatie of segregatie en het aanzetten tot haat of geweld jegens een persoon wegens de bij wet bepaalde beschermde criteria en namelijk *door hun uitsluiting uit de geloofsgemeenschap van Jehova's Getuigen publiekelijk bekend te hebben gemaakt*;
- het aanzetten tot discriminatie of segregatie en het aanzetten tot haat of geweld jegens een groep, namelijk *door het uitsluitingsbeleid te propageren en binnen de lokale geloofsgemeenschappen te onderrichten, en daarmee op algemene wijze te hebben aangezet tot discriminatie of segregatie jegens de groep van de ex-leden, m.n. de leden die werden uitgesloten en deze die zich hebben teruggetrokken uit de geloofsgemeenschap van Jehova's Getuigen*.

De rechtbank bespreekt hierna de constitutieve bestanddelen van de aan de beklaagde ten laste gelegde misdrijven in de zaak onder referte I, II en III en vervolgens ten aanzien van welk slachtoffer zoals opgesomd onder de diverse tenlasteleggingen in de zaak onder referte I, II en III de feiten al dan niet bewezen zijn.

De constitutieve bestanddelen van de ten laste gelegde misdrijven

Artikel 22 van de Antidiscriminatiewet stelt strafbaar:

- 1° hij die in een van de in artikel 444 van het Strafwetboek bedoelden omstandigheden aanzet tot discriminatie jegens een persoon wegens een van de beschermde criteria, en dit, zelfs buiten de in artikel 5 bedoelde domeinen;
- 2° hij die in een van de in artikel 444 van het Strafwetboek bedoelde omstandigheden aanzet tot haat of geweld jegens een persoon wegens een van de beschermde criteria, en dit, zelfs buiten de in artikel 5 bedoelde domeinen;
- 3° hij die in een van de in artikel 444 van het Strafwetboek bedoelde omstandigheden aanzet tot discriminatie of tot segregatie jegens een groep, een gemeenschap of de leden ervan, wegens een van de beschermde criteria, en dit, zelfs buiten de in artikel 5 bedoelde domeinen;
- 4° hij die in een van de in artikel 444 van het Strafwetboek bedoelde omstandigheden aanzet tot haat of geweld jegens een groep, een gemeenschap of de leden ervan; wegens een van de beschermde criteria, en dit, zelfs buiten de in artikel 5 bedoelde domeinen.

Artikel 11 van de Grondwet bepaalt: “het genot van de rechten en vrijheden aan de Belgen toegekend moet zonder discriminatie verzekerd worden. Te dien einde waarborgen de wet en het decreet inzonderheid de rechten en vrijheden van de ideologische en filosofische minderheden”. Artikel 19 van de Grondwet bepaalt: “*De vrijheid van eredienst, de vrije openbare uitoefening ervan, alsmede de vrijheid om op elk gebied zijn mening te uiten, zijn gewaarborgd, behoudens bestraffing ervan van de misdrijven die ter gelegenheid van het gebruikmaken van die vrijheden worden gepleegd*”.

Opdat de beklagde de grenzen van de vrijheid op godsdienst, vrije meningsuiting en vrijheid op vergaderen (waarop zij zich beroept) zou hebben overschreden en aldus de haar op grond van de wet van 10 mei 2007 ten laste gelegde feiten zou hebben gepleegd, dient beklagde:

- in de openbaarheid zoals bepaald door artikel 444 Sw;
- te hebben aangezet tot:
 - o discriminatie of segregatie jegens een persoon zoals nader bepaald onder de tenlastelegging A in de zaak met referte I, II en III (artikel 22, 1°) en/of een groep namelijk de leden die werden uitgesloten en deze die zich terugtrokken uit de geloofsgemeenschap zoals nader bepaald onder de tenlastelegging C in de zaak met referte I, II en III (artikel 22.3°);
 - o haat of geweld jegens een persoon zoals nader bepaald onder de tenlastelegging B in de zaak met referte I, II en III (artikel 22, 2°) en/of een groep namelijk de leden die werden uitgesloten en deze die zich terugtrokken uit de geloofsgemeenschap zoals nader bepaald onder de tenlastelegging C in de zaak met referte I, II en III (artikel 22.4°);

wegens één of meerdere van de beschermde criteria. Het bijzonder opzet in hoofde van de beklagde dient daarbij telkenmale bewezen te zijn.

De rechtbank laat bij de beoordelingen van de diverse tenlasteleggingen de wettelijke bepalingen inzake het burgerlijk discriminatieverbod zoals bepaald door de artikelen 5 en 14 van de Antidiscriminatiewet buiten beschouwing nu deze rechtbank als strafgerecht gevat is voor het aanzettingsmisdrijf zoals omschreven in de artikelen 21 en 22 Antidiscriminatiewet.

Ook de vraag van de beklagde of de ten laste gelegde feiten eventueel gecatalogeerd kunnen worden onder artikel 5 dient door deze rechtbank niet beantwoord te worden nu in de strafbaarstelling van de diverse tenlasteleggingen artikel 5 uitdrukkelijk wordt uitgesloten (*‘zelfs buiten de in artikel 5 van de wet bedoelde domeinen’*). Met artikel 22 wordt ten andere een algemene strafbaarstelling beoogd (zie tevens Wetsontwerp ter bestrijding van welbepaalde vormen van discriminatie, *Parl. St. Kamer, 2006-2007, nr. 2722/001, 63*).

1. De openbaarheid

Het publiekelijk afroepen van de namen van de personen die uitgesloten zijn op de

wekelijkse vergaderingen in de Koninkrijkszalen voldoet aan de vereiste van openbaarheid nu deze vergaderingen voor eenieder toegankelijk zijn, zowel voor zij die lid zijn als zij die geen lid zijn van de Getuigen van Jehovah. De rechtbank steunt zich daarbij op de overeenstemmende verklaringen van onder meer Patrick Daniël en Kristine . Het gegeven dat de reden van uitsluiting niet kenbaar wordt gemaakt, is niet relevant nu door de loutere afroeping van de namen van de uitgesloten, de aanhoorders weten dat zij vanaf dan deze personen dienen te mijden en sociaal dienen te isoleren. De rechtbank steunt zich daarbij op de gelijklopende verklaringen van de diverse burgerlijke partijen dewelke ondersteund wordt door de vele getuigenverklaringen waaronder de verklaringen van Jonathan , Ann , Kristine Annelore , Dirk , Inge ,... Aan de vereiste van openbaarheid voor de tenlasteleggingen A en B in de zaak onder referte I, II en III is derhalve telkenmale voldaan.

Ook aan de vereiste van openbaarheid voor de tenlasteleggingen C en D in de zaak onder referte I, II en III is telkenmale voldaan. Uit de diverse stukken die aan de rechtbank worden voorgelegd blijkt dat de lokale geloofsgemeenschappen de leden mondeling onderrichtingen geven over wat uitsluiting inhoudt en hoe dit door hen toegepast moet worden. Ook hier steunt de rechtbank zich op de diverse verklaringen van de burgerlijke partijen waaronder de verklaring van Erik dewelke bevestigd wordt door de voorliggende getuigenverklaringen van onder meer Geert en Annelore . Ook uit stuk 10 van de burgerlijke partij Patrick en stuk 5 van de burgerlijke partijen , zijnde de audiovisuele opnames van Congressen, blijkt dat dit uitsluitingsbeleid mondeling onderricht wordt, hetzij door vooraanstaande sprekers, hetzij aan de hand van toneeltjes. Deze vorm van mondelinge onderrichtingen waarbij de toehoorders worden aangespoord om de dwingende gedragscode van uitsluiting toe te passen betreft wel degelijk het "propageren" en "het onderrichten binnen de lokale geloofsgemeenschap" zoals vervolgd door het Openbaar Ministerie onder de tenlasteleggingen B en C waarbij de rechtstreeks dagende partijen zich hebben aangesloten.

2. te hebben aangezet tot discriminatie of segregatie ten aanzien van een persoon (artikel 22, 1°) en ten aanzien van een groep (artikel 22, 3°) en te hebben aangezet tot haat of geweld jegens een persoon (artikel 22, 2°) en ten aanzien van een groep (artikel 22,4°)

Overeenkomstig artikel 21 Antidiscriminatiewet dient onder discriminatie te worden begrepen: *"elke vorm van opzettelijke directe discriminatie, opzettelijke indirecte discriminatie, opdracht tot discrimineren en intimidatie op grond van de beschermde criteria alsook de weigering tot het maken van redelijke aanpassingen voor een persoon met een handicap"*.

Het begrip intimidatie zoals vernoemd in artikel 21 wordt uitgelegd in artikel 4, 10° van de Antidiscriminatiewet, meer bepaald: *"ongewenst gedrag dat met een van de beschermde criteria verband houdt, en tot doel heeft dat de waardigheid van de persoon wordt aangetast en een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende of kwetsende omgeving wordt gecreëerd"*.

Zoals hoger reeds besproken onder de toerekenbaarheid van de ten laste gelegde feiten aan de beklagde als rechtspersoon, staat het naar het oordeel van de rechtbank vast dat de beklagde door het eenvormig propageren van het uitsluitingsbeleid (hetzij op Congressen hetzij op vergaderingen) en het geven van instructies over hoe het uitsluitingsbeleid binnen de lokale geloofsgemeenschappen onderricht dient te worden, zij wel degelijk aanzet tot discriminatie ten aanzien van personen die zijn uitgesloten en ten aanzien van de groep van de ex-leden bestaande uit de uitgeslotenen en diegene die zich vrijwillig hebben teruggetrokken.

Uit de door de burgerlijke partijen neergelegde audiovisuele opnames en uit de vele verklaringen die aan de rechtbank worden voorgelegd, blijkt dat deze individuen of groep van mensen vergeleken wordt met 'de pest' die gemeden dient te worden of gelabeld worden als 'afvalligen, zondaars of kinderen van Satan', enz. (...). Het spreekt voor zich dat dergelijke classificatie van individuen en groepen aanzet tot discriminatie of segregatie en afbreuk doet aan de psychische integriteit en waardigheid van de personen die daardoor worden geïsoleerd, hetgeen ontoelaatbaar is.

Door de gelovigen te onderrichten dat zij deze categorie van personen dienen te negeren, te mijden en sociaal te isoleren met als doel het berouw in hoofde van deze ex-gelovigen te bewerkstelligen zodat zij zich opnieuw aansluiten bij de Jehovah's Getuigen, worden het door artikel 9 EVRM en de door artikel 19 van de Belgische grondwet gewaarborgde vrijheden van geloof en te veranderen van geloof in hoofde van deze categorie van personen op ontoelaatbare wijze beperkt.

Door bovendien de namen van uitgeslotenen publiekelijk bekend te maken, weten de leden dat zij deze onderrichtingen ten aanzien van de bekend gemaakte uitgeslotenen direct en effectief dienen toe te passen, op het gevaar af van zelf uitgesloten te worden indien zij dit niet doen. De rechtbank steunt zich daarbij op de diverse stukken van het dossier waaronder de overeenstemmende verklaringen van de slachtoffers en de getuigenverklaringen. In het bijzonder steunt de rechtbank zich op de verklaringen van Patrick , Priskilla , Bjorn en Nicole . Ook de verklaring van Ann is frappant: *"het sociaal isolement berust enkel op het feit dat men door zich terug te trekken in feite te kennen geeft geheel of gedeeltelijk de geloofsovertuiging niet meer te volgen. Deze uitsluitingspolitiek is dus enkel op basis van een afwijkende geloofsovertuiging en dient als intimidatie om u te dwingen om terug te keren"*. Dergelijk uitsluitingsbeleid impliceert een ontoelaatbare inperking op de grondwettelijke vrijheid van godsdienst en het door artikel 9 EVRM gewaarborgde recht op godsvrijheid en het recht om van godsdienst te veranderen in hoofde van de individuen.

De beklagde is ongeloofwaardig daar waar zij stelt dat ze niet kan instaan voor het individuele gedrag van de personen op zich. Uit talrijke verklaringen zoals die voorliggen in het dossier blijkt immers dat de ouderlingen op de gemeenschap van de Jehovah's Getuigen een morele druk leggen om de regels met betrekking tot de uitsluiting strikt na te leven, op sanctie van zelf uitgesloten en sociaal geïsoleerd te worden.

Uit de verklaring van Daniël blijkt bovendien hoe hij onder aanhoudende

jarenlange druk van de beklaagde herhaalde malen terugkwam op zijn beslissing om niet langer Getuige van Jehovah te zijn en zich opnieuw aansloot. Ook deze handelingen impliceren een beperking van de vrijheid van godsdienst of te veranderen van godsdienst hetgeen een inbreuk vormt op de fundamentele rechten in een democratische samenleving.

De beklaagde kan zich wat betreft de lastens haar ten laste gelegde feiten ook niet beroepen op de vrijheid van meningsuiting en vergadering (artikel 10 en 11 EVRM) nu ook deze vrijheden niet absoluut zijn en begrensd worden door de grondwettelijke vrijheden en de gewaarborgde vrijheden van het EVRM in hoofde van de burgers en door de strafwet, in deze de Antidiscriminatiewet.

In het bijzonder wordt door de wijze waarop de beklaagde het uitsluitingsbeleid propageert en onderricht aan de lokale geloofsgemeenschappen een ontoelaatbare beperking gepleegd op het door artikel 8 EVRM en artikel 22 Grondwet gewaarborgde recht op eerbiediging van het privé, familie- en gezinsleven in hoofde van de (ex-) leden van de Getuigen van Jehovah. Immers, uit de vele overeenstemmende verklaringen in het dossier blijkt dat heel wat families op permanente wijze uit elkaar worden getrokken wanneer een familielid uitgesloten wordt of zelf beslist om zich terug te trekken. De familiebanden worden gereduceerd tot een loutere bloedband waarbij geen mogelijkheid meer is om samen te tafelen, samen te feesten of samen afscheid te nemen van een overleden familielid. Slechts verlenen van hulp in geval van noodtoestand is toegestaan. De rechtbank steunt zich daarbij op de gelijklopende verklaringen van Annelore Oriana (waaruit blijkt dat zij na de uitsluiting van haar vader Patrick reeds in haar kindertijd genegeerd werd door haar paternale grootouders en waarbij zij later een druk ervaarde van de beklaagde om zich spontaan terug te trekken omdat ze ongehuwd samenwoonde met Matthias). Ook de verklaring van Matthias en de getuigenverklaringen van Ronald en Jenny over de wijze waarop de familiale banden kapot zijn gesneden door het uitsluitingsbeleid dat de beklaagde voert, zijn veelzeggend en voor geen andere interpretatie vatbaar. Dat het uitsluitingsbeleid van de beklaagde niet alleen haar gevolgen kent onder de familieleden die niet onder hetzelfde dak wonen maar ook onder de gezinsleden die wel nog onder hetzelfde dak wonen, blijkt zeer duidelijk uit de schrijvende getuigenverklaring van Erik die reeds jarenlang genegeerd wordt door zijn echtgenote eenmaal hij uitgesloten werd en waarbij hij op tekenende wijze verklaart het gevoel te hebben dat hij in een moeras leeft waarin hij steeds dieper wegzakt en zichzelf als een kluizenaar omschrijft. Ook de verklaring van Nicole over de wijze waarop zij behandeld wordt door haar echtgenoot en de sms'en die zij van hem ontvangt, zijn schrijvend en vormen het zoveelste voorbeeld dat het uitsluitingsbeleid van de beklaagde in strijd met artikel 8 EVRM heel diep doordringt in het gezinsleven en familiale leven en daar zijn sporen achterlaat.

Gelet op deze overwegingen en vaststellingen, oordeelt de rechtbank dat de feiten zoals omschreven in de dagvaarding door het Openbaar Ministerie onder de tenlasteleggingen A en C en waarbij de rechtstreeks dagende partijen zich hebben aangesloten, wel degelijk vallen onder de strafbaarstelling van artikel 22, 1° en 3° Antidiscriminatiewet.

Het staat naar het oordeel van de rechtbank tevens vast dat de beklaagde door de wijze

waarop het uitsluitingsbeleid wordt gepropageerd en onderricht in de lokale geloofsgemeenschappen en het publiekelijk bekendmaken van de uitgesloten, tevens aanzet tot het plegen van haat en geweld jegens de personen die uitgesloten zijn en de groep van uitgesloten en teruggetrokken, zoals strafbaar gesteld door artikel 22, 2° en 4° Sw en vervolgd onder de tenlasteleggingen B en D in de zaak onder referte I, II en III.

De rechtbank steunt zich daarbij op de getuigenverklaringen van Gaby ' Geert , Annelore , Ann en Kristine . Uit deze verklaringen blijkt op eenvormige wijze dat iedere gelovige door de beklaagde aangezet wordt om de sociale isolatie strikt te volgen op straffe van sanctionering hetzij zelf op het matje geroepen te worden door de ouderlingen en/of uiteindelijk zelf uitgesloten te worden. Deze handelingen zetten aan tot het plegen van *moreel* geweld ten aanzien van de geviseerde individuen en de groep van personen die uitgesloten zijn of zichzelf teruggetrokken hebben. In dit verband steunt de rechtbank zich onder meer op de verklaringen van Levi zoals ondersteund door het medisch attest van zijn psycholoog en psychotherapeut en waaruit blijkt dat deze burgerlijke partij na zijn terugtrekking uit de gemeenschap verstoten werd door zijn dochter Kiara omdat zij na de echtscheiding van haar ouders bij haar moeder bleef wonen die wel nog Getuige van Jehovah is. Tevens blijkt uit zijn verklaring dat hij na zijn uitsluiting na 15 jaar opnieuw contact kon opnemen met zijn zus na haar uitsluiting in 2003. Ook uit meerdere getuigenverklaringen waaronder de verklaringen van Benny en Ruth die aan deze rechtbank werden voorgelegd, blijkt dat heel wat uitgesloten of ex-Gelovigen met haat en afschuw aangekeken worden en dat deze vijandige houding enkel en alleen veroorzaakt wordt door de wijze waarop de beklaagde haar uitsluitingsbeleid propageert en onderricht aan de lokale gemeenschappen en deze uitgesloten bij naam kenbaar maakt op de wekelijkse vergaderingen zodat iedere Gelovige weet wat hem te doen staat.

Op die manier beknodt de beklaagde op ontoelaatbare wijze meerdere rechten die gewaarborgd worden door het EVRM waaronder het recht op eerbiediging van privé-, familie- en gezinsleven (artikel 8 EVRM), de vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst (artikel 9 EVRM), het recht op vrije meningsuiting (artikel 10 EVRM) en ten slotte het verbod op discriminatie (artikel 14 EVRM).

Ook deze omschreven feiten onder de tenlasteleggingen B en D in de zaak onder referte I, II en III zijn telkenmale bewezen in hoofde van de beklaagde.

3. Het bijzonder moreel opzet

Het bijzonder moreel opzet in hoofde van de beklaagde bestaat er telkenmale in om (1) de uitgesloten leden en de leden die zich hebben teruggetrokken sociaal te isoleren teneinde aldus de verspreiding van afwijkende ideeën binnen de geloofsgemeenschap tegen te gaan en (2) de terugkeer van ex-Gelovigen te bewerkstelligen door hen dermate op een verregaande wijze sociaal te isoleren van hun Gelovige familie en/of vrienden, dat zij uiteindelijk bezwijken onder deze morele druk en terugkeren tot de geloofsgemeenschap.

Op die manier hanteert de beklaagde een sociale-controlemechanisme om conformiteit binnen haar groep af te dwingen. Kritiek wordt niet getolereerd en wordt gesanctioneerd door uitsluiting uit de geloofsgemeenschap.

Door dit strafbare bijzonder opzet te coveren onder de mantel van de gewaarborgde rechten van vrijheid van godsdienst en andere door haar aangehaalde rechten, doet de beklaagde zelf op een flagrante wijze afbreuk aan het door het EVRM gewaarborgde recht op eerbiediging van het privé-, familie- en gezinsleven (artikel 8 EVRM), de vrijheid van godsdienst en de vrijheid om te veranderen van godsdienst (artikel 9), de vrijheid om zich te verenigen (artikel 11 EVRM) in hoofde van diegene die werden uitgesloten en zichzelf hebben teruggetrokken uit de geloofsgemeenschap en het verbod op discriminatie (artikel 14 EVRM).

De discussie of het uitsluitingsbeleid al dan niet gebaseerd is op de interpretatie van verzen uit de Bijbel of andere geschriften, doet niet ter zake. Ook het citeren van bepaalde verzen uit een geloofsboek kan, rekening houdende met de context waarin dit gebeurt zoals hoger omschreven, deel uitmaken van het aanzetten tot discriminatie en het aanzetten tot haat of geweld jegens een persoon of een groep bij de toehoorders en deze zelfs versterken. Uit de inhoud van deze boodschappen en onderrichtingen zoals dit gestaafd wordt door de diverse voorliggende verklaringen in het strafdossier en de stukken gevoegd door de rechtstreeks dagende partijen en de burgerlijke partijen, blijkt immers dat er een afkeer ten opzichte van ex-gelovigen wordt gecreëerd hetgeen uitmondt in haat en sociale isolatie ten aanzien van hen. De getuigenverklaringen zoals voorgelegd door de verdediging met haar conclusies en bijhorende stukken zijn niet van aard om hogervermelde vaststellingen te ontkrachten.

B.3. BESPREKING VAN DE BENADEELDEN

Patrick , **Belinda** , **Oriana** , **Delina** en **Matthias**

Belinda en Delina hebben zich tijdens de procedure burgerlijke partij gesteld tegen de beklaagde op basis van de vervolgte misdrijven onder de tenlasteleggingen C en D, in de strafvordering op initiatief van het Openbaar Ministerie onder referte I (zoals aangevuld). De beklaagde heeft zich hieromtrent kunnen verdedigen in conclusies.

Gelet op de zeer gedetailleerde verklaring van Patrick zowel in zijn klachtneerlegging bij het Parket als in zijn verhoor van 12 mei 2016 en de door hem gevoegde stukken die deze verklaringen bevestigen en waaruit blijkt dat hij vóór het neerleggen van de strafklacht openstond voor overleg met de beklaagde, maar hij daarop nooit enig antwoord ontving hetgeen door hem als een bevestiging van zijn sociaal isolement en gevoel van onwaardigheid werd ervaren; gelet op de overeenstemmende verklaringen van zijn gezinsleden Oriana en Matthias in hun klachtneerleggingen en hun verhoor voor de politie, zijn de feiten onder de tenlasteleggingen A.1, B.1, C en D met de daarin voorziene incriminatieperiodes ten aanzien van deze slachtoffers telkenmale bewezen in

hoofde van de beklaagde.

De feiten zijn tevens bewezen ten aanzien van Belinda en Delina nu deze inwonende gezinsleden tevens het slachtoffer zijn geworden van de door de beklaagde hierboven omschreven en bewezen verklaarde tenlasteleggingen.

Priskilla en Bjorn

Gelet op de gedetailleerde schriftelijke verklaringen van deze personen in hun verklaring als benadeelde persoon voor het Openbaar Ministerie waarbij de rechtbank, mede in het licht van de overige gegevens van het dossier die aan de rechtbank worden voorgelegd, geen reden ziet om te twijfelen, zijn de feiten onder de tenlasteleggingen A.2, A.3, B.2, B.3, C en D met de daarin voorziene incriminatieperiodes bewezen in hoofde van de beklaagde.

Het gegeven dat deze personen zich in deze procedure geen burgerlijke partij meer hebben gesteld, doet aan deze vaststellingen geen afbreuk. Priskilla verstuurde ten andere op 30 december 2020 een e-mail naar meester Lagae waarin zij meldt: *"wij gaan ons niet meer verdedigen in de ganse zaak. Wij willen er eigenlijk niets meer mee te maken hebben. Wij weten dat het grote leugens zijn maar wegens laatste jaar veel psychische en lichamelijke klachten willen we er geen tijd en energie meer in steken. Wij weten onze waarheid en is voldoende. Het feit dat in onze vriendenkring iedereen de waarheid weet over de getuigen hebben we op dit gebied gewonnen"* (stuk 9 burgerlijke partij Cecile).

Levi

Levi heeft zich tijdens de procedure burgerlijke partij gesteld tegen de beklaagde op basis van de vervolgte misdrijven onder de tenlasteleggingen C en D, in de strafvordering op initiatief van het Openbaar Ministerie onder referte I. De beklaagde heeft zich hieromtrent kunnen verdedigen in conclusies.

Uit de eigen verklaring en de stukken voorgelegd door Levi met zijn nota burgerlijke partijstelling blijkt dat Levi zich uit de geloofsgemeenschap heeft teruggetrokken eind december 2017 en sedert dat ogenblik de negatieve gevolgen van de uitsluiting heeft ervaren. Deze negatieve morele impact wordt door hem gestaafd aan de hand van zijn stukken 1 tot en met 7.

De feiten onder de tenlasteleggingen C en D ten nadele van Levi in de zaak onder referte I zijn dan ook bewezen in hoofde van de beklaagde met dien verstande dat de beklaagde dient te worden vrijgesproken voor de periode van 1 januari 2010 tot en met 31 december 2017 voor de feiten ten aanzien van Levi gelet op de eigen verklaring van dit slachtoffer dat hij zich pas eind 2017 terugtrok uit de geloofsgemeenschap en vanaf dan de negatieve gevolgen van het uitsluitingsbeleid heeft ondergaan.

Cecile

Gelet op de stukken die aan de rechtbank worden voorgelegd waaronder de zeer gedetailleerde verklaring van Cecile waaruit blijkt dat zij uit de gemeenschap werd gesloten omdat zij en haar zoon Pascal kritische vragen begonnen te stellen aan de oversten waarna zij via andere medegelovigen vernam dat de familie op het podium afgeroepen werden als *'van slechte omgang, zijnde in de handen van Satan'* en waarbij zij verder op geloofwaardige wijze stelt dat het vanaf dat moment is dat er sociale zelfmoord wordt gepleegd: *"vanaf DAT moment is dat Sociale Zelfmoord. Iedere getuige weet en doet dat ook dat er geen groet of bezoek mogelijk is bij zo'n afvallig persoon"*, zijn de feiten ten aanzien van dit slachtoffer tevens bewezen.

De rechtbank ziet geen enkele reden om te twifelen aan de geloofwaardigheid van deze verklaring, mede in het licht van de overige gegevens van de stukken die aan de rechtbank worden voorgelegd en het medisch attest van Dr. Moens van 22 augustus 2020 die haar psychische problematiek in verband brengt met de angst en spanning die zij ondervond nadat ze uit de Jehova sekte werd gezet.

De feiten onder de tenlasteleggingen A.1, B.1, C.1 en D.1 in de zaak onder referte II in zoverre gepleegd ten aanzien van Cecile en met de daarin voorziene incriminatieperiode zijn dan ook bewezen in hoofde van de beklaagde.

Daniël

Gelet op de stukken die aan de rechtbank worden voorgelegd waaronder de zeer gedetailleerde verklaring van Daniël waaruit blijkt dat hij via zijn tante vernam dat hij tijdens de publiekelijke bijeenkomst in juli 2020 afgeroepen werd als uitgeslotene en hij vanaf dan slechts beperkte contacten onderhield met zijn ouders en naaste familieleden die nog Getuigen van Jehovah zijn en waarbij niet over geestelijke zaken wordt gesproken omdat hij zich wenst te houden aan de onderrichtingen van Jehovah's Getuigen, maar waarbij hij een herstel van het lidmaatschap blijkt te overwegen zodat hij het uitsluitingsbeleid niet langer dient te ondergaan; oordeelt de rechtbank dat de feiten onder de tenlasteleggingen A, B, C en D in de zaak onder referte III met de daarin voorziene incriminatieperiodes bewezen zijn in hoofde van de beklaagde. De rechtbank ziet geen enkele reden om te twifelen aan de geloofwaardigheid van deze verklaring, mede in het licht van de overige gegevens van de stukken die aan de rechtbank worden voorgelegd waaronder de medische attesten van neuroloog Tillemans zoals gevoegd met stuk 4 en 5.

Benny en Ruth

Gelet op de stukken die aan de rechtbank worden voorgelegd en in het bijzonder gelet op de gedetailleerde verklaringen van dit echtpaar waaruit blijkt dat hun uitsluiting op 5 november 2015 bekend werd gemaakt in de gemeenschap te Blankenberge nadat zij ervoor kozen om zich aan te sluiten bij een evangelische kerk; dat zij sedert deze uitsluiting jaren

van stress, slapeloze nachten, afkeurende blikken en vernederingen dienen te ondergaan van een grote groep van vroegere vrienden en kennissen die zij binnen de gemeenschap hadden opgebouwd; alsook hun verklaring dat zij een grote vijandschap en afschuw van deze personen aanvoelen; en ten slotte gelet op de medische vaststellingen van Dr. Van Hulle die de gevolgen van deze psychische terreur in hoofde van het echtpaar en vaststelt en in duidelijke bewoordingen in verband brengt met hun uitsluiting in de gemeenschap, zijn de feiten onder de tenlasteleggingen A.2, B.2, C.2 en D.2 in de zaak onder referte II, met de daarin voorziene incriminatieperiode bewezen in hoofde van de beklaagde.

C. STRAFTOEMETING

De hierboven bewezen verklaarde tenlasteleggingen vormen in hoofde van de beklaagde de opeenvolgende en voortgezette uitvoering van een zelfde misdadig opzet, zodat voor ze samen slechts één straf moet worden opgelegd.

De door de beklaagde gepleegde feiten zijn maatschappelijk verontrustend te noemen. Door de wijze waarop zij haar uitsluitingsbeleid propageert en onderricht aan de lokale geloofsgemeenschappen van de Getuigen van Jehovah in onze maatschappij, brengt de beklaagde heel wat pijlers van de grondrechten van haar leden in het gedrang. Op een flagrante wijze heeft de beklaagde gedurende meerdere jaren de door het EVRM gewaarborgde rechten waaronder het recht op vrijheid van godsdienst en de vrijheid om te veranderen van godsdienst, het recht op eerbiediging van het privé-, familie- en gezinsleven en het recht op vrijheid van meningsuiting waarover haar leden beschikken, miskend en genegeerd.

De beklaagde stond daarbij op geen enkel ogenblik stil bij de zeer nadelige gevolgen ervan voor de slachtoffers en bij uitbreiding hun familie, kennissen en vriendenkring. De vele getuigenverklaringen in het dossier over de wijze waarop families uit elkaar zijn gescheurd en kinderen verstoten werden door hun grootouders omdat hun vader of moeder zich teruggetrokken heeft uit de geloofsgemeenschap, zijn ronduit schokkend te noemen. Het uitsluitingsbeleid van de beklaagde schept ook een vijandige sfeer in haar eigen geloofsgemeenschap nu gelovigen op geen enkele manier het uitsluitingsbeleid in vraag durven te stellen op het gevaar af van zelf uitgesloten te worden en sociaal geïsoleerd te geraken.

Het gedrag van de beklaagde is onverantwoordelijk en verwerpelijk. Het aanzetten tot discriminatie en het aanzetten tot het plegen van moreel geweld en haat omwille van een andersluidende geloofsovertuiging, kan in onze pluralistische samenleving onder geen beding worden getolereerd. De wetgever heeft dergelijk gedrag strafbaar gesteld. Het is dan ook de taak van justitie om een halt toe te roepen aan de door de beklaagde gepleegde feiten. De beklaagde dient te beseffen dat zij als lid van onze democratische maatschappij de kernwaarden ervan, die ook strafrechtelijk worden beschermd, te allen tijde dient te respecteren.

Het is tevens de taak van justitie om erover te waken dat de vrijheid van godsdienst en meningsuiting niet misbruikt worden om misdrijven te plegen en mensen op onherstelbare wijze moreel te schaden. In onze rechtsstaat geldt de primauteit van de wet. Religieuze regels staan in onze samenleving niet boven het recht.

De rechtbank hoopt dat deze strafzaak de beklaagde bewust zal maken van de ernst van de feiten die zij gedurende jaren heeft gepleegd en dat deze strafzaak haar ertoe zal aanzetten om haar uitsluitingsbeleid onverwijld aan te passen zodat zij zich in de toekomst zal onthouden van het plegen van nieuwe strafbare feiten.

Gelet op de bijzondere ernst van de door de beklaagde gepleegde feiten, de zeer lange periode waarin deze feiten werden gepleegd en de daardoor veroorzaakte diepmenselijke en onherstelbare schade aan heel wat slachtoffers, alsook gelet op het blanco strafverleden in hoofde van de beklaagde, oordeelt de rechtbank dat in toepassing van artikel 22 van de Wet van 10 mei 2007 en artikel 41bis van het Strafwetboek een effectieve geldboete van 20.000 euro een passende bestraffing in hoofde van de beklaagde vormt.

Deze bestraffing wordt, in acht genomen de hierboven weerhouden overschrijding van de redelijke termijn, dewelke in het voordeel van de beklaagde dient te spelen, herleid tot een effectieve geldboete van 12.000 euro.

De feiten werden gepleegd voor en na 1 januari 2017 zodat de op te leggen geldboete met zeventig opdecimen moet worden verhoogd.

De beklaagde moet een wettelijk verplichte bijdrage betalen voor de financiering van het "Bijzonder Fonds tot Hulp van de Slachtoffers van Opzettelijke gewelddaden en aan de Occasionele Redders" (artikel 29, tweede lid van de Wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale bepalingen). Deze bijdrage bedraagt 200 euro (met opdecimen). Deze bijdrage heeft een eigen aard en is geen straf.

De beklaagde moet een wettelijk verplichte bijdrage betalen voor de financiering van het "Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand" (artikel 4 § 3 en artikel 5 §§ 1 en 1 van de Wet van 19 maart 2017 tot oprichting van een Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand). Deze bijdrage bedraagt 20 euro.

De beklaagde moet ook een vaste vergoeding voor beheerskosten in strafzaken betalen (artikel 91, tweede lid van het Koninklijk Besluit van 28 december 1950 houdende het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken). Deze vergoeding bedraagt 50 euro.

II. OP BURGERLIJK GEBIED

De vorderingen van Jenny , Linda en Erik

De rechtbank is niet bevoegd om te oordelen over de burgerlijke partijstelling van Jenny , Linda en Erik gelet op het verval van de strafvordering ingevolge de verjaring van deze feiten.

De vordering van het Interfederaal Centrum voor gelijke kansen en bestrijding van discriminatie en racisme (UNIA)

De burgerlijke partij heeft op grond van artikel 6 §3 van het Samenwerkingsakkoord van 12 juni 2013 en artikel 29 Antidiscriminatiewet de bevoegdheid om in rechte op te treden in alle rechtsgeschillen waartoe de toepassing van de Antidiscriminatiewet aanleiding geeft. De hierboven bewezen verklaarde tenlasteleggingen staan in oorzakelijk verband tot de door deze burgerlijke partij geleden schade. De beklaagde is aansprakelijk voor de door de burgerlijke partij geleden schade en is er dan ook toe gehouden deze schade integraal te vergoeden.

De burgerlijke partij vordert het bedrag van 500 euro uit hoofde van morele en materiële schade vermengd.

De rechtsvordering tot schadevergoeding wegens morele schade heeft tot doel de pijn, de smart of enig ander moreel leed te lenigen en in die mate de schade te herstellen. De morele schade is echter niet voor precieze begroting vatbaar. Het gaat in essentie om de juridische erkenning van het leed dat het slachtoffer werd toegebracht.

De rechter dient daarbij rekening te houden enerzijds met de bedragen die gebruikelijk worden toegekend ter vergoeding van dat leed en anderzijds met bijzondere omstandigheden die bij de begroting van deze schade in aanmerking moeten worden genomen.

De rechtbank oordeelt dat deze schadebegroting billijk en redelijk te noemen is. Dit bedrag kan derhalve worden toegekend aan de burgerlijke partij meer de vergoedende intresten vanaf de door rechtbank bepaalde gemiddelde datum van 1 juli 2015 meer de rechtsplegingsvergoeding van 240 euro.

De vordering van Patrick , Belinda Oriana , Delina en Matthias

De bewezen verklaarde feiten, voorwerp van de tenlasteleggingen A.1, B.1, C en D in de zaak onder referte I, staan in oorzakelijk verband tot de door de burgerlijke partij Patrick , geleden schade. De beklaagde is aansprakelijk voor de door de burgerlijke partij geleden schade en is er dan ook toe gehouden deze schade integraal te vergoeden.

De bewezen verklaarde feiten, voorwerp van de tenlasteleggingen C en D in de zaak onder referte I, staan in oorzakelijk verband tot de door de burgerlijke partijen Belinda , Oriana , Delina en Matthias geleden schade. De beklaagde is aansprakelijk voor de door de burgerlijke partijen geleden schade en is er dan ook toe gehouden deze schade integraal te vergoeden.

Patrick vordert het bedrag van 1 euro provisie meer de aanstelling van een gerechtsdeskundige. De overige burgerlijke partijen vorderen in afwachting van het resultaat en bijkomende informatie uit het gevraagde deskundigonderzoeken van Patrick , een provisionele schade van elk 1 euro provisioneel.

De provisionele vordering van 1 euro ten aanzien van deze burgerlijke partij kan worden toegekend zoals gevorderd. De rechtbank acht de aanstelling van een deskundige zoals gevraagd door Patrick niet aangewezen nu de bewezen incriminatieperiode reeds aanvang nam op 1 januari 2011 tot 1 juni 2011 (wat betreft de tenlasteleggingen A.1 en B.1) en de periode van 1 januari 2010 tot en met 25 mei 2018 (wat betreft de tenlasteleggingen C en D). De rechtbank neemt dan ook aan dat deze burgerlijke partij in staat kan zijn een definitieve vergoeding te vorderen voor de door hem geleden schade en dat de aanstelling van een deskundige zich thans niet opdringt.

Gelet op de provisionele vergoeding wordt op heden nog geen uitspraak gedaan over de intresten en wordt nog geen rechtsplegingsvergoeding toegekend.

De vordering van Levi

Gelet op de vrijspraak van de beklaagde voor de tenlasteleggingen C en D voor de periode van 1 januari 2010 tot 31 december 2017, is de rechtbank niet bevoegd kennis te nemen van de vordering van deze burgerlijke partij in zoverre deze vordering is gesteund op de feiten onder de tenlasteleggingen C en D voor de periode van 1 januari 2010 tot 31 december 2017.

De bewezen feiten, voorwerp van de tenlasteleggingen C en D onder de referte I (zoals aangevuld) voor wat betreft de bewezen verklaarde periode van 1 januari 2018 tot en met 25 mei 2018, staan in oorzakelijk verband tot de door deze burgerlijke partij geleden schade. De beklaagde is aansprakelijk voor de door de burgerlijke partij geleden schade en is er dan ook toe gehouden deze schade integraal te vergoeden.

De burgerlijke partij vordert het bedrag van 1 euro provisie meer de aanstelling van een gerechtsdeskundige. De provisionele vordering van 1 euro ten aanzien van deze burgerlijke partij kan worden toegekend zoals gevorderd. De rechtbank acht de aanstelling van een deskundige niet aangewezen gelet op de beperkt bewezen verklaarde incriminatieperiode op basis waarvan aangenomen kan worden dat de burgerlijke partij thans een definitieve vergoeding kon vorderen.

De vordering van Cecile

De bewezen verklaarde feiten, voorwerp van de tenlasteleggingen A.1, B.1, C.1 en D.1 in de zaak onder referte II, in staan in oorzakelijk verband tot de door deze burgerlijke partij geleden schade. De beklaagde is aansprakelijk voor de door de burgerlijke partij geleden schade en is er dan ook toe gehouden deze schade integraal te vergoeden.

De burgerlijke partij vordert het bedrag van 250 euro provisie meer de aanstelling van een gerechtsdeskundige.

De vordering thans provisioneel begroot op 250 euro kan worden toegekend zoals gevorderd. De rechtbank acht de aanstelling van een deskundige thans niet aangewezen. Gelet op het inmiddels verstreken tijdsverloop sedert de laatst bewezen verklaarde feiten (31 december 2017 voor de tenlasteleggingen A.1 en B.1 en 4 september 2020 voor de tenlasteleggingen C en D), alsook het gegeven dat de burgerlijke partij steeds door dezelfde arts werd opgevolgd in deze periode, oordeelt de rechtbank dat de burgerlijke partij reeds in de mogelijkheid moet zijn geweest om haar schade thans definitief te begroten.

Gelet op de provisionele vergoeding wordt op heden nog geen rechtsplegingsvergoeding toegekend.

De vordering van Daniël

De bewezen verklaarde feiten, voorwerp van de tenlasteleggingen A, B, C en D in de zaak onder referte III, staan in oorzakelijk verband tot de door deze burgerlijke partij geleden schade.

De beklaagde is aansprakelijk voor de door de burgerlijke partij geleden schade en is er dan ook toe gehouden deze schade integraal te vergoeden.

De burgerlijke partij vordert een provisionele vergoeding van 1 euro meer de aanstelling van een deskundige.

De vordering thans provisioneel begroot op 1 euro kan worden toegekend zoals gevorderd. De rechtbank acht de aanstelling van een deskundige thans niet aangewezen. Neuroloog Tillemans maakte melding van refractaire migraine en belangrijke psycho-emotionele stress ingevolge het aanslepend conflict met de beklaagde doch er valt niet in te zien waarom de beklaagde op basis van deze medische attesten zijn schade niet op definitieve wijze kan begroten of op basis van welkdanige medische vaststellingen er afdoende redenen zijn om voorbehoud voor eventuele toekomstige schade te verlenen.

Gelet op de provisionele vergoeding wordt op heden nog geen uitspraak gedaan over de intresten en wordt tevens nog geen rechtsplegingsvergoeding toegekend.

De vordering van Benny en Ruth

De bewezen verklaarde feiten, voorwerp van de tenlastelegging A.2, B.2, C.2 en D.2 in de zaak onder referte II, in staan in oorzakelijk verband tot de door deze burgerlijke partij geleden schade. De beklagde is aansprakelijk voor de door de burgerlijke partijen geleden schade en is er dan ook toe gehouden deze schade integraal te vergoeden.

De burgerlijke partijen vorderen elk een provisie van 250 euro meer de aanstelling van een deskundige. De vordering thans provisioneel begroot op 250 euro in hoofde van elk van deze burgerlijke partijen kan worden toegekend zoals gevorderd.

De rechtbank acht de aanstelling van een deskundige thans niet aangewezen gelet op de beperkte medische vaststellingen van dokter Vanhulle Piet op grond waarvan de rechtbank kan oordelen dat de aanstelling van een deskundige zich niet opdringt om de schade te begroten.

Gelet op de provisionele vergoeding wordt op heden nog geen rechtsplegingsvergoeding toegekend.

De overige burgerlijke belangen

Gelet op het mogelijke bestaan van schade veroorzaakt door de bewezen verklaarde misdrijven, worden de overige burgerlijke belangen ambtshalve aangehouden.

Om deze redenen, en gelet op de volgende artikelen:

art. 11, 12, 14, 16, 31, 32, 34, 35, 41 Wet van 15 juni 1935;

art. 4 Wet van 17 april 1878 - Wet houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering;

art. 162, 162bis, 182, 184, 185 §1, 189, 190, 191, 194, 195 Wetboek van Strafvordering;

art. 1, 2, 3, 5, 7, 7bis, 38, 40, 41, 41bis, 65, 66, 100 Strafwetboek;

art. 1, 2, 3 Wet van 5 maart 1952;

art. 91, tweede lid van het Koninklijk Besluit van 28 december 1950 houdende het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken;

art. 28, 29 van de wet van 1 augustus 1985;

art.1382 e.v. Burgerlijk Wetboek;

art. 1022 Gerechtelijk Wetboek;

alsook de overige wetsbepalingen aangehaald in huidig vonnis

de rechtbank, recht doende **op tegenspraak**,

VOORAFGAANDELIJK

Met het oog op een goede rechtsbedeling werden de dagvaarding van het Openbaar Ministerie met rolnummer 15G029723, hierboven genoemd onder referte I, de rechtstreekse dagvaarding met rolnummer 20G002802, hierboven genoemd onder referte II, en de rechtstreekse dagvaarding met rolnummer 21G001216, hierboven genoemd onder referte III, samengevoegd om in één vonnis te worden beslecht.

De rechtbank is voor alle feiten bevoegd gelet op hun onderlinge samenhang.

Vult de dagvaarding van het Openbaar Ministerie in de zaak met referte I wat betreft de tenlasteleggingen C en D aan als volgt:

“als dader of mededader in de zin van artikel 66 van het strafwetboek

A.

(...)

B.

(...)

C.

Bij inbreuk op artikel 22, 3° van de Wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, in de omstandigheden genoemd in artikel 444 van het Strafwetboek, namelijk (...) te hebben aangezet tot discriminatie of tot segregatie jegens een groep, een gemeenschap of de leden ervan (...) namelijk door het uitsluitingsbeleid te propageren en binnen de lokale geloofsgemeenschappen te onderrichten, en daarmee op algemene wijze te hebben aangezet tot discriminatie of segregatie jegens de groep van de ex-leden, m.n. de leden die werden uitgesloten en deze die zich hebben teruggetrokken uit de geloofsgemeenschap van Jehova's Getuigen, ten nadele van o.a. Oriana (GE52.981125/2015), Patrick (GE52.98711/2015), Bjorn (GE52.981124/2015), Priskilla (GE52.981123/2015), (GE52.981126/2015), **Belinda**, **Delina**, **Benny**, **Ruth**, **Erik**, **Cecile**, **Levi**, **Jenny** en

Linda

Te Gent en/of elders in het Rijk, meermaals in de periode van 1 januari 2010 tot en met 25 mei 2018 (datum laatste navolgend pv)

D.

Bij inbreuk op artikel 22, 4° van de Wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, in de omstandigheden genoemd in artikel 444 van het Strafwetboek, namelijk (...) te hebben aangezet tot haat of geweld jegens een groep, een gemeenschap of de leden ervan (...) namelijk door het uitsluitingsbeleid te propageren en binnen de lokale geloofsgemeenschappen te onderrichten, en daarmee op algemene wijze te hebben aangezet tot discriminatie of segregatie jegens de groep van de ex-leden, m.n. de leden die werden uitgesloten en deze die zich hebben teruggetrokken uit de geloofsgemeenschap van Jehova's Getuigen, ten nadele van o.a. Oriana (GE52.981125/2015), Patrick (GE52.98711/2015), Bjorn (GE52.981124/2015), Priskilla (GE52.981123/2015), Matthias (GE52.981126/2015), **Belinda**, **Delina**, **Benny**, **Ruth**, **Erik**, **Cecile**, **Levi**, **Jenny**, **en**

Linda

Te Gent en/of elders in het Rijk, meermaals in de periode van 1 januari 2010 tot en met 25 mei 2018 (datum laatste navolgend pv)"

Heromschrijft en hernummert de rechtstreekse dagvaarding in de zaak met referte II wat betreft de tenlasteleggingen A, B, C en D aan als volgt:

A.

Bij inbreuk op artikel 22, 1° van de Wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, in de omstandigheden genoemd in artikel 444 van het Strafwetboek, namelijk (...) te hebben aangezet tot discriminatie of tot segregatie jegens een persoon (...) namelijk door hun uitsluiting uit de geloofsgemeenschap van Jehova's Getuigen publiekelijk bekend te hebben gemaakt.

A.1. Ten nadele van Cecile te Sint-Niklaas, op niet nader te bepalen datum in de periode van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2017.

A.2. Ten nadele van Benny en Ruth te Blankenberge, op niet nader te bepalen datum in de periode van 1 januari 2015 tot en met 31 december 2015.

B.

Bij inbreuk op artikel 22, 2° van de Wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, in de omstandigheden genoemd in artikel 444 van het Strafwetboek, namelijk (...) te hebben aangezet tot haat of geweld jegens een persoon (...) namelijk door hun uitsluiting uit de geloofsgemeenschap van Jehova's Getuigen publiekelijk bekend te hebben gemaakt.

B.1. Ten nadele van Cecile te Sint-Niklaas, op niet nader te bepalen datum in de periode van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2017.

B.2. Ten nadele van Benny en Ruth te Blankenberge, op niet nader te bepalen datum in de periode van 1 januari 2015 tot en met 31 december 2015.

C.

Bij inbreuk op artikel 22, 3° van de Wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, in de omstandigheden genoemd in artikel 444 van het Strafwetboek, namelijk (...) te hebben aangezet tot discriminatie of tot segregatie jegens een groep, een gemeenschap of de leden ervan (...) namelijk door het uitsluitingsbeleid te propageren en binnen de lokale geloofsgemeenschappen te onderrichten, en daarmee op algemene wijze te hebben aangezet tot discriminatie of segregatie jegens de groep van de ex-leden, m.n. de leden die werden uitgesloten en deze die zich hebben teruggetrokken uit de geloofsgemeenschap van Jehova's Getuigen.

C.1. Ten nadele van Cecile te Sint-Niklaas en/of elders in het Rijk, op niet nader te bepalen datum in de periode van 1 januari 2010 tot en met 4 september 2020.

C.2. Ten nadele van Benny en Ruth te Blankenberge, op niet nader te bepalen datum in de periode van 1 januari 2015 tot en met 4 september 2020.

D.

Bij inbreuk op artikel 22, 4° van de Wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, in de omstandigheden genoemd in artikel 444 van het Strafwetboek, namelijk (...) te hebben aangezet tot haat of geweld jegens een groep, een gemeenschap of de leden ervan (...) namelijk door het uitsluitingsbeleid te propageren en binnen de lokale geloofsgemeenschappen te onderrichten, en daarmee op algemene wijze te hebben aangezet tot discriminatie of segregatie jegens de groep van de ex-leden, m.n. de leden die werden uitgesloten en deze die zich hebben teruggetrokken uit de geloofsgemeenschap van Jehova's Getuigen.

D.1. Ten nadele van Cecile te Sint-Niklaas en/of elders in het Rijk, op niet nader te bepalen datum in de periode van 1 januari 2010 tot en met 4 september 2020.

D.2. Ten nadele van Benny en Ruth te Blankenberge, op niet nader te bepalen datum in de periode van 1 januari 2015 tot en met 4 september 2020.

Heromschrijft de feiten in de rechtstreekse dagvaarding in de zaak met referte III wat betreft de tenlasteleggingen A, B, C en D als volgt:

A.

Bij inbreuk op artikel 22, 1° van de Wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, in de omstandigheden genoemd in artikel 444 van het Strafwetboek, namelijk (...) te hebben aangezet tot discriminatie of tot segregatie jegens een persoon (...) namelijk door hun uitsluiting uit de geloofsgemeenschap van Jehova's Getuigen publiekelijk bekend te hebben gemaakt.

Ten nadele van Daniël te Mechelen, op niet nader te bepalen datum in de periode van 1 juli 2020 tot en met 21 juli 2020.

B.

Bij inbreuk op artikel 22, 2° van de Wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, in de omstandigheden genoemd in artikel 444 van het Strafwetboek, namelijk (...) te hebben aangezet tot haat of geweld jegens een persoon (...) namelijk door hun uitsluiting uit de geloofsgemeenschap van Jehova's Getuigen publiekelijk bekend te hebben gemaakt.

Ten nadele van Daniël te Mechelen, op niet nader te bepalen datum in de periode van 1 juli 2020 tot en met 31 juli 2020.

C.

Bij inbreuk op artikel 22, 3° van de Wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, in de omstandigheden genoemd in artikel 444 van het Strafwetboek, namelijk (...) te hebben aangezet tot discriminatie of tot segregatie jegens een groep, een gemeenschap of de leden ervan (...) namelijk door het uitsluitingsbeleid te propageren en binnen de lokale geloofsgemeenschappen te onderrichten, en daarmee op algemene wijze te hebben aangezet tot discriminatie of segregatie jegens de groep van de ex-leden, m.n. de leden die werden uitgesloten en deze die zich hebben teruggetrokken uit de geloofsgemeenschap van Jehova's Getuigen.

Ten nadele van Daniël te Mechelen en/of elders in het Rijk, op niet nader te bepalen datum in de periode van 1 januari 2010 tot en met 5 februari 2021.

D.

Bij inbreuk op artikel 22, 4° van de Wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, in de omstandigheden genoemd in artikel 444 van het Strafwetboek, namelijk (...) te hebben aangezet tot haat of geweld jegens een groep, een gemeenschap of de leden ervan (...) namelijk door het uitsluitingsbeleid te propageren en binnen de lokale geloofsgemeenschappen te onderrichten, en daarmee op algemene wijze te hebben aangezet tot discriminatie of segregatie jegens de groep van de ex-leden, m.n. de leden die werden uitgesloten en deze die zich hebben teruggetrokken uit de geloofsgemeenschap van Jehova's Getuigen.

Ten nadele van Daniël te Mechelen en/of elders in het Rijk, op niet nader te bepalen datum in de periode van 1 januari 2010 tot en met 5 februari 2021.

STRAFRECHTELIJK

Stelt vast dat de **strafvordering** voor de feiten, voorwerp van de tenlasteleggingen C (zoals aangevuld) en D (zoals aangevuld) ten aanzien van Jenny , Linda en Erik in de zaak onder referte I, **vervallen is door verjaring**.

Spreekt de beklagde vrij voor de feiten, voorwerp van de tenlasteleggingen C (zoals aangevuld) en D (zoals aangevuld) ten aanzien van Levi voor de periode van 1 januari 2010 tot en met 31 december 2017.

Verklaart de feiten, voorwerp van de tenlasteleggingen A.1, A.2, A.3, B.1, B.2, B.3, C (zoals aangevuld en ten aanzien van Levi enkel voor de periode van 1 januari 2018 tot en met 25 mei 2018) en D (zoals aangevuld en ten aanzien van Levi enkel voor de periode van 1 januari 2018 tot en met 25 mei 2018) in de zaak onder referte I; de tenlasteleggingen A.1, A.2, B.1, B.2, C en D (allen zoals heromschreven en hernummerd) in de zaak onder referte II; en de tenlasteleggingen A, B, C en D (allen zoals heromschreven) in de zaak onder referte III, **bewezen**.

Veroordeelt de beklagde voor de hierboven omschreven en bewezen verklaarde feiten samen tot een **geldboete van 96.000 euro**, zijnde 12.000 euro vermeerderd met 70 opdecimen.

Veroordeelt de beklagde tot betaling van de **bijdrage** tot het Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders van 25 euro, vermeerderd met 70 opdecimen tot 200 euro.

Veroordeelt de beklagde tot betaling van de **bijdrage** tot het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand van 20 euro.

Veroordeelt de beklaagde tot betaling van de **vaste vergoeding** voor beheerskosten in strafzaken van 50 euro.

Veroordeelt de beklaagde tot de **gerechtskosten** voor het openbaar ministerie, begroot op 29,10 euro.

Stelt tevens vast dat deze kosten ondeelbaar veroorzaakt zijn door de thans in haar hoofde bewezen verklaarde misdrijven.

Overtuigingsstukken

Beveelt de **overmaking** aan het **openbaar ministerie** om te handelen als naar recht, van het overtuigingsstuk neergelegd ter griffie van de correctionele rechtbank Oost-Vlaanderen, afdeling Gent onder nr. **2017007022**.

BURGERRECHTELIJK

De vorderingen van Jenny , **Linda** ; en **Eric**

Verklaart zich niet bevoegd om te oordelen over de burgerlijke vorderingen van Jenny , Linda en Eric ingevolge de verjaring van de strafvordering.

De vordering van het Interfederaal Centrum voor gelijke kansen en bestrijding van discriminatie en racisme (UNIA)

Verklaart de vordering van de burgerlijke partij toelaatbaar en gegrond.

Veroordeelt de beklaagde om te betalen aan de burgerlijke partij het bedrag van **500 euro**, te vermeerderen met de vergoedende intrest tegen de wettelijke intrestvoet vanaf 1 juli 2015 tot vandaag en met de gerechtelijke intrest vanaf vandaag tot de dag van volledige betaling.

Veroordeelt de beklaagde om te betalen aan de burgerlijke partij een rechtsplegingsvergoeding van **240 euro**.

De vorderingen van Patrick , Belinda , Oriana , Delina en Matthias

Verklaart de vordering van elke burgerlijke partij toelaatbaar en in de hierna bepaalde mate gegrond.

Veroordeelt de beklagde om te betalen aan elke burgerlijke partij een **provisie van 1 euro**.

Stelt de zaak voor verdere behandeling op burgerrechtelijk gebied **onbepaald uit** en houdt de beslissing over de intresten en kosten, inbegrepen de rechtsplegingsvergoeding, aan.

Wijst het meer- of anders gevorderde af als ongegrond.

De vordering van Levi

Verklaart zich niet bevoegd kennis te nemen van de vordering van de burgerlijke partij gesteld tegen de beklagde in zoverre gesteund op de tenlasteleggingen C (zoals aangevuld) en D (zoals aangevuld) voor de periode van 1 januari 2010 tot en met 31 december 2017, gelet op de vrijspraak van de beklagde voor deze periode.

Verklaart de vordering van de burgerlijke partij voor het overige toelaatbaar en in de hierna bepaalde mate gegrond.

Veroordeelt de beklagde om te betalen aan de burgerlijke partij een **provisie van 1 euro**.

Stelt de zaak voor verdere behandeling op burgerrechtelijk gebied **onbepaald uit** en houdt de beslissing over de intresten en kosten, inbegrepen de rechtsplegingsvergoeding, aan.

Wijst het meer- of anders gevorderde af als ongegrond.

De vordering van Cecile

Verklaart de vordering van de burgerlijke partij toelaatbaar en in de hierna bepaalde mate gegrond.

Veroordeelt de beklagde om te betalen aan de burgerlijke partij een **provisie van 250 euro**.

Stelt de zaak voor verdere behandeling op burgerrechtelijk gebied **onbepaald uit** en houdt de beslissing over de intresten en kosten, inbegrepen de rechtsplegingsvergoeding, aan.

Legt de kosten van de rechtstreekse dagvaarding, begroot op 202,97 euro, ten laste van de beklagde.

Wijst het meer- of anders gevorderde af als ongegrond.

De vordering van Daniëi

Verklaart de vordering van de burgerlijke partij toelaatbaar en in de hierna bepaalde mate gegrond.

Veroordeelt de beklaagde om te betalen aan de burgerlijke partij een **provisie van 1 euro**.

Stelt de zaak voor verdere behandeling op burgerrechtelijk gebied **onbepaald uit** en houdt de beslissing over de intresten en kosten, inbegrepen de rechtsplegingsvergoeding, aan.

Legt de kosten van de rechtstreekse dagvaarding, begroot op 168,20 euro, ten laste van de beklaagde.

Wijst het meer- of anders gevorderde af als ongegrond.

De vorderingen van Benny en Ruth

Verklaart de vordering van elke burgerlijke partij toelaatbaar en in de hierna bepaalde mate gegrond.

Veroordeelt de beklaagde om te betalen aan elke burgerlijke partij een **provisie van 250 euro**.

Stelt de zaak voor verdere behandeling op burgerrechtelijk gebied **onbepaald uit** en houdt de beslissing over de intresten en kosten, inbegrepen de rechtsplegingsvergoeding, aan.

Legt de kosten van de rechtstreekse dagvaarding, begroot op 202,97 euro, ten laste van de beklaagde.

Wijst het meer- of anders gevorderde af als ongegrond.

Overige burgerlijke belangen

Houdt de overige burgerlijke belangen voor wat betreft de bewezen verklaarde misdrijven ambtshalve aan.

Aldus gewezen en uitgesproken op de openbare terechtzitting van 16 maart 2021

waarbij de voorschriften vervat in artikel 195 Wetboek van Strafvordering zijn nageleefd.

Aanwezig:

C. Blomme

voorzitter

B. Van Vessel

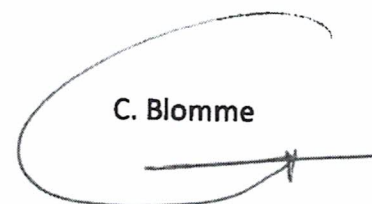
eerste substituut-procureur des Konings

M. Delporte

griffier.

M. Delporte

C. Blomme